

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 501/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „České účetní standardy pro finanční instituce“)

1. Cíl

Cílem těchto standardů je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a vyhlášky č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účet-

nictví č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) základní postupy účtování.

2. Obsah

Číslo	Název
101	Účty a zásady účtování na účtech, vnitropodnikové účetnictví
102	Otevírání a uzavírání účetních knih, účetní závěrka
103	Zásady pro účtování nákladů a výnosů a pro jejich časové rozlišování
104	Použití způsobů oceňování
105	Kurzové rozdíly
106	Opravné položky
107	Rezervy
108	Cenné papíry
109	Účasti s podstatným a rozhodujícím vlivem
110	Deriváty
111	Cenné papíry a deriváty pro klienty
112	Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek
113	Daň z příjmu a daň z přidané hodnoty
114	Inventarizační rozdíly
115	Konsolidace
Příloha	Společná ustanovení ke směrné účtové osnově

**Český účetní standard pro finanční instituce č. 101
Účty a zásady účtování na účtech, vnitropodnikové účetnictví**

1. Hlediska pro vytváření syntetických a analytických účtů

1.1. V účtových skupinách směrné účtové osnovy zřizují účetní jednotky syntetické účty, na jejichž základě sestaví účtový rozvrh účetní jednotky v souladu s ustanoveními § 14 zákona. V případě, že si účetní jednotky zřídí a číselně označí syntetické účty doplněné názvem podle svých konkrétních podmínek a potřeb v rámci vymezených účtových skupin, zajistí příslušnost účtů a jejich číselného označení k účtové skupině.

1.2. Při vytváření syntetických a analytických účtů berou účetní jednotky v úvahu následující hlediska:

- stav a pohyb jednotlivého majetku a jiných aktiv (účty časového rozlišení a dohadná položka aktivní),
- stav a pohyb jednotlivých závazků a jiných pasiv (účty časového rozlišení a dohadná položka pasivní),
- náklady a výnosy v jednotlivých účtových skupinách,
- výsledek hospodaření,

- e) sestavení účetní závěrky (včetně přílohy) a konsolidované účetní závěrky (včetně přílohy) a z nich zveřejňované údaje,
- f) sestavení daňových přiznání,
- g) sestavení výkazů požadovaných zvláštními právními předpisy.
- 1.3. U účtů majetku a závazků, nákladů a výnosů se zásadně uplatňuje jejich účelové, popř. druhové členění a časové hledisko.
- 1.4. Členění syntetických, popř. analytických účtů se provádí též podle položek účetní závěrky (včetně požadavků na sestavení přílohy) a podle požadavků na zveřejňování údajů z ní.
- 1.5. Členění syntetických, popř. analytických účtů se provádí též pro účely úpravy hospodářského výsledku před zdaněním na základě daně vymezené zákonem o daních z příjmů, a to zejména pokud jde o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů a o zdaňované příjmy, a dále pro účely daně z přidané hodnoty, popř. ostatní daňové účely.
- 1.6. Další členění účtů se provádí podle potřeb vyplývajících ze sestavení výkazů podle zvláštních předpisů (např. pro cenné papíry peněžního trhu, kterými se rozumí obchodovatelné dluhové cenné papíry emitované měnovými finančními institucemi s původní splatností do jednoho roku a méně a s vysokým stupněm likvidity, protože se obchodují na likvidních - peněžních - trzích, jejichž účastníky jsou zejména měnové finanční instituce a ostatní finanční instituce vymezené podle zvláštních opatření ČNB a ČSÚ) a podle požadavků řízení účetní jednotky, přitom však nelze měnit hlediska stanovená pro vytváření těchto účtů tímto standardem.
- 2. Okamžik uskutečnění účetního případu**
- 2.1. Okamžikem uskutečnění účetního případu je zejména den výplaty nebo převzetí oběživa, den nákupu nebo prodeje valut, deviz, popř. cenných papírů, den provedení platby, popř. inkasa z účtu klienta, den příkazu na korespondenta k provedení platby, den zúčtování příkazů banky s clearingovým centrem ČNB, den připsání (valuty) prostředků podle zprávy došlé od korespondenta banky (zprávou se rozumí práva v systému SWIFT, avízo banky, převzaté médium, výpis z účtu, popř. jiné dokumenty), den sjednání a den vypořádání obchodu s cennými papíry, devizami, opcemi popř. jinými deriváty, den vydání nebo převzetí záruky, popř. úvěrového příslibu, den převzetí hodnot do úschovy.
- 2.2. V případech, na které se nevztahuje odstavec 2.1., se tímto dnem rozumí zejména den, ve kterém dojde k nabytí nebo zániku vlastnictví, popř. práv k cizím věcem, ke vzniku pohledávky a závazku, jejich změně nebo zániku, ke zjištění škody, manka, schodku, přebytku, k pohybu majetku uvnitř účetní jednotky a k dalším skutečnostem, které jsou předmětem účetnictví a které nastaly, popř. o nichž jsou k dispozici potřebné doklady tyto skutečnosti dokumentující, nebo které vyplývají z vnitřních podmínek účetní jednotky anebo ze zvláštních předpisů.
- 2.3. Finanční aktivum nebo jeho část účetní jednotka odúčtuje z rozvahového účtu v případě, že ztratí kontrolu nad smluvními právy k tomuto finančnímu aktivu nebo jeho části. Účetní jednotka tuto kontrolu ztratí, jestliže uplatní práva na výhody definované smlouvou, tato práva zaniknou nebo se těchto práv vzdá. Jestliže postavení účetní jednotky nebo postavení druhé strany (přejímající subjekt) naznačuje, že si převádějící účetní jednotka udržela kontrolu nad finančním aktivem, nebude finanční aktivum z rozvahového účtu převádějící účetní jednotky odúčtováno.
- 2.4. Finančními aktivy se rozumí
- hotovost (tzn. peněžní prostředky, kterými se rozumí oběživo a jiné peněžní prostředky splatné na požádání),
 - právo na získání hotovosti nebo jiného finančního aktiva jiného subjektu, vzniklé na základě smlouvy,
 - právo na směnu finančních nástrojů za potenciálně příznivých podmínek, vzniklé na základě smlouvy,
 - kapitálový nástroj jiného subjektu.
- 2.5. Převede-li účetní jednotka část finančního aktiva na přejímající subjekt a část si ponechá, rozdělí účetní hodnotu finančního aktiva na základě jeho reálné hodnoty k okamžiku převodu na část, kterou si ponechá, a na část, kterou převádí. Rozdíl mezi příjmy z převáděné části finančního aktiva a účetní hodnotou převáděné části se zúčtuje jako zisk nebo ztráta z převodu části finančního aktiva. Celá účetní hodnota finančního aktiva se přiřadí převáděné části a rozdíl mezi příjmy a předchozí účetní hodnotou finančního aktiva se zúčtuje jako zisk nebo ztráta z převáděné části finančního aktiva. Účetní jednotka uplatní tento postup i při prodeji portfolia pohledávek, jestliže si podrží právo spravovat tyto pohledávky se ziskem za určitý poplatek, čímž jí vznikne nové aktivum.
- 2.6. Převede-li účetní jednotka kontrolu nad určitým finančním aktivem a současně tím na sebe převzme nový finanční závazek (např. účetní jednotka prodá pohledávku a zároveň se zaváže odškodnit kupujícího, pokud inkaso pohledávky nedosáhne určité úrovně), účtuje na rozvahovém účtu o finančním závazku (účtová skupina 16, např. účet Závazky z jiných hodnot). Jestliže příjmy za finanční aktivum převyšují jeho účetní

hodnotu a hodnota závazku je předem stanovena, účetní jednotka zaúčtuje do výnosů rozdíl mezi příjmy za finanční aktivum a jeho účetní hodnotou snížený o hodnotu závazku, který zaúčtuje na rozvahovém účtu. Jestliže hodnota závazku není předem stanovena, účetní jednotka rozdíl mezi příjmy za finanční aktivum a jeho účetní hodnotou nezaúčtuje do výnosů, ale zaúčtuje jej na rozvahovém účtu jako závazek. V případě, že příjmy za finanční aktivum nepřevyšují jeho účetní hodnotu, účetní jednotka tvoří na tento nový finanční závazek rezervu v souladu s Českým účetním standardem pro finanční instituce č. 107.

- 2.7. Finančními závazky se rozumí
 - a) závazek uhradit hotovost jinému subjektu, vzniklý na základě smlouvy,
 - b) závazek směnit finanční nástroje za potenciálně nepříznivých podmínek, vzniklý na základě smlouvy.
- 2.8. Účetní jednotka, která převzala kontrolu nad určitým finančním aktivem a zároveň od převádějící účetní jednotky přijala záruku (např. účetní jednotka nakoupila pohledávku a zároveň přijala od prodávající záruku, že bude odškodněna, pokud inkaso pohledávky nedosáhne určité úrovně) nezvýší o tuto přijatou

záruku pořizovací cenu přebíraného finančního aktiva, ale zaúčtuje ji na podrozvahových účtech.

- 2.9. Finanční závazek nebo jeho část zanikne tzn. že je povinnost definovaná smlouvou splněna, zrušena nebo skončí její platnost a účetní jednotka již dále nebude finanční závazek nebo jeho část vykazovat v rozvaze. Rozdíl mezi hodnotou závazku v účetnictví, resp. jeho částí, který zanikl nebo byl převeden na jiný subjekt a mezi částkou za tento závazek uhrazenou se zúčtuje do nákladů nebo výnosů.

3. Vnitropodnikové účetnictví

- 3.1. Formu, organizaci a zaměření vnitropodnikového účetnictví si určí účetní jednotka sama vnitřním předpisem.
- 3.2. Vnitropodnikové účetnictví lze organizovat
 - a) přímo v rámci analytického členění nákladů a výnosů (účetové třídy 6 a 7),
 - b) prostřednictvím účtů v účetních skupinách 69 a 79,
 - c) kombinací postupu podle písm. a) a b),
 - d) v samostatném účetním okruhu v účetové třídě 8. Spojovací účty prokazující návaznost mezi účty této účetové třídy a účty účetních tříd 6 a 7 si účetní jednotka sama určí a uvede je v účetovém rozvrhu.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 102 Otevírání a uzavírání účetních knih, účetní závěrka

1. Otevírání účetních knih

- 1.1. Při otevírání a uzavírání účetních knih v souladu se zákonem postupují účetní jednotky dále uvedeným způsobem. Závěrkové účty (účetová skupina 58) se nepoužijí v případě, že otevírání a uzavírání účetních knih se uskutečňuje jiným průkazným způsobem (např. při použití výpočetní a jiné techniky).
- 1.2. Syntetické účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Stav jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) vykázané v účetové skupině 58 na účtu Konečný účet rozvahový musí navazovat na stavy jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) v účetové skupině 58 na účtu Počáteční účet rozvahový.
- 1.3. Účetními zápisy na vrub účetové skupiny 58, účtu Počáteční účet rozvahový a ve prospěch příslušných nově otevíraných účtů pasiv a účetními zápisy ve prospěch účtu Počáteční účet rozvahový a na vrub příslušných nově otevíraných účtů aktiv se zaúčtují jejich počáteční zůstatky.

- 1.4. Zisk, popř. ztráta zaúčtovaná ve prospěch, popř. na vrub účetové skupiny 58, účtu Konečný účet rozvahový se při otevírání účtů hlavní knihy zaúčtuje ve prospěch, příp. na vrub účetové skupiny 59, účtu Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení se souvztažným zápisem na vrub, příp. ve prospěch účetové skupiny 58, účtu Počáteční účet rozvahový.
- 1.5. Po otevření účetních knih se případné rozdíly ze změn použitých účetních metod zúčtují jako první účetní případ běžného účetního období.
- 1.6. Stav účetové skupiny 59, účtu Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení se vyrovná po schválení návrhu na rozdělení zisku, příp. na úhradu ztráty příslušným orgánem účetní jednotky s příslušným rozvahovým účtem.
- 1.7. Pořadí rozdělení zisku, popř. způsob úhrady ztráty stanoví právní předpis, stanovy účetní jednotky nebo rozhodnutí valné hromady.

2. Uzavírání účetních knih a účetní závěrka

- 2.1. Obsahové vymezení účetní závěrky stanoví vyhláška.

- 2.2. Uzavírání účetních knih je činnost, při níž se:
- a) zjišťují obraty stran Má dáti a Dal jednotlivých syntetických účtů,
 - b) zjišťují konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné stavy účtů nákladů a výnosů,
 - c) zjistí základ daně z příjmů a daňová povinnost účetní jednotky za účetní období (splatná, popř. odložená),
 - d) zjistí účetní hospodářský výsledek,
 - e) uzavřou účetní knihy převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatku účtu Účet zisků a ztrát (účtová skupina 58) na účet Konečný účet rozvahový (účtová skupina 58).
- 2.3. Syntetické účty hlavní knihy se uzavírají účetními zápisy.
- 2.4. Konečné stavy účtů nákladů se přeúčtují na vrub Účtu zisku a ztráty (účtová skupina 58), konečné stavy účtů výnosů se přeúčtují ve prospěch Účtu zisků a ztrát (účtová skupina 58). Výsledný zůstatek Účtu zisku a ztrát (účtová skupina 58) se podle své povahy přeúčtuje ve prospěch, příp. na vrub Konečného účtu rozvahového (účtová skupina 58).
- 2.5. Konečné zůstatky aktivních účtů se přeúčtují na vrub Konečného účtu rozvahového (účtová skupina 58), konečné zůstatky pasivních účtů se přeúčtují ve prospěch tohoto účtu. Na vrub Konečného účtu rozvahového (účtová skupina 58) se přeúčtuje též zůstatek Účtu zisku a ztrát (účtová skupina 58) v případě ztráty. Ve prospěch Konečného účtu rozvahového (účtová skupina 58) se přeúčtuje též zůstatek Účtu zisku a ztrát (účtová skupina 58) v případě zisku.
- 2.6. Hospodářský výsledek před zdaněním se zjistí jako rozdíl výnosů účtovaných na účtech účtové třídy 7 a nákladů účtovaných na účtech účtové třídy 6 s výjimkou účtů účtové skupiny 68.
- 2.7. Hospodářský výsledek po zdanění - účetní zisk, popř. účetní ztráta - se zjistí jako rozdíl výnosů účtovaných na účtech účtové třídy 7 a nákladů účtovaných na účtech účtové třídy 6.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 103 **Zásady pro účtování nákladů a výnosů a pro jejich časové rozlišování**

1. Náklady a výnosy se účtují podle těchto zásad:
 - a) náklady a výnosy se účtují zásadně do období, s nímž časově a věcně souvisí. Pokud by při použití této zásady účetní jednotka nemohla podat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví účetní jednotky, postupuje odchylně (např. účtování úroků z vybraných pohledávek po splatnosti). Opravy nákladů nebo výnosů minulých účetních období se účtují na účtech nákladů nebo výnosů běžného období, ledaže se jedná o opravy zásadních chyb týkajících se předchozích období. Zásadní chybou se rozumí chyba, která má tak podstatný vliv na účetní závěrku jednoho nebo více předchozích období, že tyto účetní závěrky nepodávají věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví účetní jednotky, proto se o ně při sestavení účetní závěrky upraví počáteční stav nerozděleného zisku nebo neuhrazené ztráty,
 - b) přijaté náhrady vynaložených nákladů minulých účetních období se účtují do výnosů běžného účetního období,
 - c) náklady a výdaje, které se týkají budoucích účetních období, je nutno časově rozlišit ve formě
 1. nákladů příštích období (účtová skupina 35, účet Náklady příštích období),
 2. výdajů příštích období (účtová skupina 35, účet Výdaje příštích období),
 - d) výnosy a příjmy, které se týkají budoucích účetních období, je nutno časově rozlišit ve formě
 1. výnosů příštích období (účtová skupina 35, účet Výnosy příštích období),
 2. příjmů příštích období (účtová skupina 35, účet Příjmy příštích období).
2. Časové rozlišení není nutno používat v případech, kdy se jedná o nevýznamné částky, kdy jejich zúčtováním do nákladů nebo do výnosů bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím prokazatelně nesleduje záměrnou úpravu hospodářského výsledku, nebo jde-li o pravidelně se opakující výdaje popř. příjmy.
3. Účetní případy, které se týkají pouze jednoho účetního období, se nemusí časově rozlišovat, pokud tím nejsou významně ovlivněny mezitímní výkazy zisku a ztráty a výkazy sestavené podle zvláštních právních předpisů.
4. Účty časového rozlišení podléhají dokladové inventuře a při inventarizaci se posuzuje jejich výše a odůvodněnost.
5. Postup při časovém rozlišení účetní jednotka upraví vnitřním předpisem a nesmí jej každoročně měnit. Ke změně může dojít jen zcela výjimečně.

6. Naběhlé úrokové výnosy a náklady vztahující se k aktivům a závazkům účetní jednotka zaúčtuje k datu sestavení řádné, mimořádné a mezitímní účetní závěrky nebo k datu sestavení výkazů podle zvláštních právních předpisů společně s těmito aktivy a závazky. Naběhlé úroky jsou součástí účtových skupin, v nichž je o aktivech a závazcích účtováno.
7. Účetní jednotka v pozici věřitele vyúčtuje v běžném účetním období ve prospěch výnosů smluvně stanovené úroky včetně úroků z prodlení a zvýší svoji pohledávku vůči dlužníkovi. Obdobně účetní jednotka postupuje, pokud uplatnění úroků z prodlení není smluvně podloženo, ale účetní jednotka své právo uplatnila písemnou formou. Účetní jednotka může rozhodnout o úrocích z prodlení, že tyto úroky neuplatní nebo je promine, anebo u ohrožených pohledávek nepoužije pro úroky z prodlení akruální princip. V případě, že účetní jednotka úroky z prodlení neuplatní nebo je promine, uvede výši takto neuplatněných nebo prominutých úroků v příloze k účetní závěrce (vliv na výši hospodářského výsledku).
8. Účetní jednotka v pozici dlužníka vyúčtuje v běžném účetním období na vrub nákladů smluvně stanovené úroky včetně úroků z prodlení a zvýší svůj závazek vůči věřiteli. Obdobně účetní jednotka postupuje, pokud uplatnění úroků z prodlení není smluvně podloženo, ale věřitel své právo uplatnil písemnou formou.
9. Na účtech účtové skupiny 35 - Časové rozlišení, dohadné účty, uspořádací účet se při sestavování účetní závěrky účtují položky, které nelze začítovat jako obvyklé pohledávky, resp. závazky z důvodu jejich dohadné výše. Jde například o pohledávky za pojišťovnou v důsledku pojistných událostí v případech, kdy nebyla ještě poskytnuta pojistná náhrada a pojišťovna nepotvrdila do data uzavírání účetních knih konečnou výši této náhrady. Na dohadných účtech se rovněž účtují třetími osobami splněné a nevyúčtované dodávky, které se při uzavírání účetních knih ocení v souladu s uzavřenými smlouvami, popř. odhadem. Po doručení příslušného vyúčtování se v následujícím účetním období uvedený účetní zápis zruší a nahradí se v případě dohadných položek pasivních zápisem na účet v účtové skupině 34, např. účet Různí věřitelé a v případě dohadných položek aktivních zápisem na účet v účtové skupině 34, např. účet Různí dlužníci.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 104 Použití způsobů oceňování

1. Způsoby oceňování majetku a závazků stanoví zákon.
2. Stav zásob zjištěný fyzickou inventurou se oceňuje způsoby stanovenými zákonem.
3. O zvýšení hodnoty majetku a snížení hodnoty závazků se neúčtuje, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis nebo ustanovení zákona. Při snížení hodnoty závazku jako důsledku inventarizace se zjištěný rozdíl zaúčtuje do výnosů jako inventarizační rozdíl, při zvýšení hodnoty majetku jako důsledku inventarizace se zjištěný rozdíl zaúčtuje do výnosů jako inventarizační rozdíl.
4. V případech, kdy došlo k trvalému znehodnocení majetku oceňovaného reálnou hodnotou, při účtování rozdílů do vlastního kapitálu (např. u investičních, podílových nebo penzijních fondů) provede se odpis tohoto majetku nebo jeho příslušné části do nákladů se souvztažným zápisem v účtové skupině 56.
5. Při stanovení reálné hodnoty cenného papíru pomocí kvalifikovaného odhadu může účetní jednotka použít upravené hodnoty cenného papíru.
6. Upravená hodnota cenného papíru se rovná:
 - a) míře účasti na vlastním kapitálu společnosti, pokud se jedná o akcie,
 - b) míře účasti na vlastním kapitálu podílového fondu, pokud se jedná o podílové listy,
 - c) současné hodnotě cenného papíru, pokud se jedná o dluhopisy a směnky.
Při stanovení současné hodnoty se bere v úvahu rizikovost emitenta. U směnek je současná hodnota stanovena maximálně do výše rozdílu mezi pořizovací cenou směnky (upravenou o nabíhající úroky) a opravnou položkou, kterou by účetní jednotka tvořila v případě, že by se na směnku nahlíželo jako na pohledávku z úvěru.
7. Ustanovení předchozího odstavce se neuplatní v případech a upravená hodnota cenného papíru se rovná nule, pokud emitent cenného papíru
 - a) je ve vyrovnacím řízení (uplatní se pouze u kapitálových nástrojů, přičemž kapitálovým nástrojem se rozumí zbytkový podíl na aktivech subjektu po odečtení všech jeho závazků),
 - b) na jeho majetek byl prohlášen konkurz,

- c) byl u něho zamítnut návrh na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku,
 - d) byl u něho zrušen konkurz z důvodu, že majetek společnosti nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu.
8. Míra účasti na vlastním kapitálu podílového fondu se neuplatní v případě a upravená hodnota podílového listu se rovná nule, pokud odkup podílového listu byl pozastaven na dobu neurčitou nebo přesahující 31 dní.
9. Nemá-li účetní jednotka pro účely stanovení

upravené hodnoty k dispozici údaje o vlastním kapitálu společnosti, resp. podílového fondu, ke dni stanovení upravené hodnoty, může pro účely výpočtu upravené hodnoty použít poslední dostupné údaje z řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky, pokud nejsou starší než 2 roky (u účetních jednotek, jež jsou povinny mít účetní závěrku ověřenu auditorem, jde o auditované údaje). V případě, kdy účetní jednotka nemá k dispozici žádné výše uvedené údaje, upravená hodnota se rovná nule.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 105 Použití cizích měn a kurzové rozdíly

1. Kurzové rozdíly vzniklé zpravidla denním přeceňováním cizoměnových aktiv a pasiv se účtují na účty nákladů nebo výnosů (účtová skupina 61, účtová skupina 71) s výjimkou kurzových rozdílů:
- a) z čistých investic spojených s cizoměnovými účastmi s rozhodujícím nebo podstatným vlivem; o nich se účtuje na rozvahový účet (účtová skupina 56, např. účet Oceňovací rozdíly z přepočtu účastí) a na účty nákladů nebo výnosů (účtová skupina 66, např. účet Ztráty z převodu účastí, účtová skupina 76, např. účet Zisky z převodu účastí) jsou zúčtovány při úbytku těchto účastí. Čistými investicemi spojenými s cizoměnovými účastmi se rozumí dlouhodobé pohledávky a závazky, které tvoří v podstatě část čisté investice v dceřiné nebo přidružené společnosti, jejich vypořádání není ani plánováno, ani není pravděpodobné, že by v dohledné budoucnosti nastalo, a ve své podstatě představují zvýšení či snížení účasti v dceřiné nebo přidružené společnosti,
 - b) z cizoměnových finančních závazků, jimiž se účetní jednotka zajišťuje proti měnovému riziku z čistých investic do cizoměnových účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem; o nich se účtuje na rozvahový účet (účtová skupina 56, např. účet Oceňovací rozdíly z přepočtu účastí) a na účty nákladů nebo výnosů (účtová skupina 66, např. účet Ztráty z převodu účastí, účtová skupina 76, např. účet Zisky z převodu účastí) jsou zúčtovány při úbytku těchto čistých investic do účastí,
 - c) z cizoměnového finančního aktiva nebo závazku, kterým se účetní jednotka zajišťuje proti měnovému riziku plynoucímu z právně vynutitelné smlouvy, o níž není účtováno na rozvahových účtech, zavazující obě strany a obsahující všechny významné podmínky včetně stanovení množství, ceny, termínu realizace, sankcí za nedodržení podmínek; o nich se účtuje na rozvahový účet (účtová skupina 56, např. účet Oceňovací rozdíly z přepočtu zajišťovacích derivátů) až do okamžiku, než se stanou součástí ocenění rozvahových aktiv nebo závazků vzniklých na základě výše uvedené smlouvy,
 - d) z cizoměnového finančního aktiva nebo závazku, kterým se účetní jednotka zajišťuje proti měnovému riziku plynoucímu z očekávané budoucí transakce dosud smluvně nepokryté, jejíž uskutečnění je vysoce pravděpodobné; o nich se účtuje na rozvahový účet (účtová skupina 56, např. účet Oceňovací rozdíly z přepočtu zajišťovacích derivátů) až do okamžiku, než se stanou součástí ocenění rozvahových aktiv nebo závazků vzniklých z očekávané budoucí transakce. Jestliže se očekávaná budoucí transakce neuskuteční, účetní jednotka přeúčtuje kurzové rozdíly z rozvahového účtu (účtová skupina 56, např. účet Oceňovací rozdíly z přepočtu zajišťovacích derivátů) do nákladů (účtová skupina 61, např. účet Náklady na devizové operace) nebo výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z devizových operací),
 - e) z cizoměnových akcií nebo podílových listů k obchodování nebo prodeji oceněných reálnou hodnotou, které se účtují společně s ostatními změnami reálné hodnoty na stejné účty,
 - f) z cizoměnových účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem oceňovaných ekvivalencí, které se účtují společně s ostatními změnami z ocenění ekvivalencí.

2. Účetní jednotka může v průběhu účetního období kurzové rozdíly účtovat na rozvahovém účtu (účtová skupina 35, např. Uspořádací účet kurzových rozdílů) s tím, že ke dni sestavení účetní závěrky kurzové zisky nebo kurzové ztráty zúčtuje na účty nákladů nebo výnosů (účtová skupina 61, např. účet Náklady na devizové operace, účtová skupina 71, např. účet Výnosy z devizových operací).
3. Kurzové rozdíly vznikající z přepočtu cizoměnových pohledávek a závazků na podrozvahových účtech pohledávek a závazků ze spotových operací (účtová skupina 94) jsou součástí hospodářského výsledku účetní jednotky a účtuje se o nich na účtech nákladů nebo výnosů (účtová skupina 61, např. účet Náklady na devizové operace, účtová skupina 71, např. účet Výnosy z devizových operací) se souvztažným zápisem na rozvahovém účtu (účtová skupina 35, např. Uspořádací účet kurzových rozdílů). Účetní jednotky s výjimkou bank a České národní banky mohou účetním předpisem stanovit, že o tomto přecenění neúčtují.
4. Kurzové rozdíly vzniklé zpravidla denním přeceněním majetku a závazků účtovaných v cizích měnách se účtují v účtové skupině 56. Při úbytku majetku nebo závazků se kurzový rozdíl zúčtuje na příslušný účet nákladů v účtové skupině 61 - Náklady na finanční činnosti, nebo v účtové skupině 71 - Výnosy z finančních činností.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 106 Zásady pro tvorbu a použití opravných položek

1. Obecné zásady

- 1.1. Opravné položky se tvoří k účtům majetku, který se neoceňuje reálnou hodnotou nebo není oceňován ekvivalencí, v případech, kdy snížení hodnoty majetku v účetnictví je prokázáno na podkladě údajů zjištěných při inventarizaci a není trvalého charakteru.
- 1.2. Opravné položky se tvoří:
 - a) k pohledávkám z finančních činností (např. poskytnuté úvěry, poskytnuté vklady, pohledávky z plateb ze záruk, akreditivů, faktoringu a ostatních finančních činností) s výjimkou pohledávek, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování,
 - b) k pohledávkám z jiných než finančních činností (např. pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů, poskytnuté zálohy) s výjimkou pohledávek, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování,
 - c) k cenným papírům drženým do splatnosti a dluhovým cenným papírům pořízeným v primárních emisích a neurčených k obchodování,
 - d) k účastem s rozhodujícím nebo podstatným vlivem neceněných ekvivalencí,
 - e) k podílům v jiných než akciových společnostech, které nejsou považovány za účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem (např. podíl ve společnosti s ručením omezeným, který nesplňuje charakteristiky účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem),
 - f) k dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku.
- 1.3. Účtování tvorby a použití opravné položky přímo ve prospěch nebo na vrub příslušného účtu majetku není dovoleno.
- 1.4. Opravné položky se netvoří:
 - a) na zvýšení hodnoty aktiv, tzn. že opravné položky jsou tvořeny maximálně do výše ocenění v účetnictví (účty opravných položek nesmí mít aktivní zůstatek),
 - b) k závazkům,
 - c) k aktivům oceňovaným reálnou hodnotou nebo ekvivalencí,
 - d) k aktivům, k nimž se vztahuje zajišťovací derivát a tímto derivátem je zajištěna hodnota vyšší nebo rovna ocenění aktiva v účetnictví,
 - e) k pohledávkám, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování.
- 1.5. Při stanovení výše opravných položek k aktivům účetní jednotka může zohledňovat jejich zajištění, které je ve formě např. finančního aktiva přijatého v reverzním repu (přijatý kolaterál), zástavy, přijaté záruky, úvěrového derivátu, pokud současně vyhoví následujícím podmínkám:
 - a) má právní jistotu, že se při selhání dlužníka může ze zajištění uspokojit (např. realizací zástavy, prodejem kolaterálu),
 - b) uspokojení je schopna provést v přiměřeném čase po selhání dlužníka, kterým se rozumí prodlení s platbami úroků, poplatků, jistiny, či jejich nezaplacení,
 - c) zajištění zohlední nejvýše v současné čisté realizovatelné hodnotě zajištění (tj. v hodnotě, kterou obdrží po odečtení nákladů

na jeho realizaci), pouze ve výši, která neslouží k zajištění jiných jejích aktiv nebo aktiv třetích osob (mají-li nárok na uspokojení před účetní jednotkou) a maximálně do výše ocenění zajišťovaných aktiv v účetnictví.

- 1.6. Vysoce kvalitním zajištěním se rozumí zajištění, na jehož základě je účetní jednotce v případě selhání dlužníka uhrazeno zajišťované aktivum:
- subjektem, vůči němuž je podle zvláštního předpisu ČNB stanovena nulová riziková váha (např. záruky vydané centrálními vládami zemí OECD),
 - cennými papíry, k nimž se v případě zařazení do cenných papírů držených do splatnosti obvykle netvoří opravné položky (např. dluhopisy emitované centrálními vládami zemí OECD),
 - z vkladů uložených u účetní jednotky, u nichž má účetní jednotka jistotu, že po dobu trvání zajištění aktiva je vyloučeno jejich použití pro jiné účely než pro uhrazení zajišťovaného aktiva v případě selhání dlužníka.

2. Opravné položky k cenným papírům

- Účetní jednotka posuzuje výši tvorby opravné položky ke dni sestavení řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky, či výkazů podle zvláštních právních předpisů u cenných papírů držených do splatnosti a dluhových cenných papírů pořízených v primárních emisích a neurčených k obchodování.
- Opravné položky k dluhopisům drženým do splatnosti se tvoří podle jednotlivých dluhopisů ve výši rovné snížení hodnoty dluhopisu z titulu zvýšení úvěrového rizika emitenta dluhopisu, tzn. že se netvoří v důsledku změn bezrizikových úrokových měř. Obvykle se netvoří ke státním dluhopisům zemí OECD a dluhopisům centrálních bank zemí OECD.
- Opravné položky k cenným papírům zajištěným aktivy drženým do splatnosti se tvoří podle jednotlivých cenných papírů z titulu zvýšení úvěrového rizika emitenta (zvýšení úvěrového rizika spojeného s podkladovými aktivy ovlivňuje reálnou hodnotu vloženého úvěrového derivátu).
- Opravné položky ke směnkám drženým do splatnosti a dluhovým cenným papírům pořízeným v primárních emisích a neurčených k obchodování se tvoří podle jednotlivých cenných papírů stejným způsobem, jako se tvoří opravné položky

k jednotlivě posuzovaným pohledávkám z finančních činností.

- Účetní jednotka po posouzení hodnoty cenných papírů tvoří opravné položky také k:
 - cenným papírům drženým do splatnosti, které poskytla v repo obchodech nebo půjčila jiným osobám,
 - dluhovým cenným papírům pořízeným v primárních emisích a neurčených k obchodování, které poskytla v repo obchodech nebo půjčila jiným osobám.

3. Opravné položky k účastem a ostatním podílům

- Účetní jednotka posuzuje výši tvorby opravné položky ke dni sestavení řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky, či výkazů podle zvláštních předpisů:
 - k účastem s rozhodujícím nebo podstatným vlivem neoceněným ekvivalencí a
 - k ostatním podílům v jiné než akciové společnosti, které nejsou účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem.
- Opravná položka k účasti a podílu se tvoří ve výši rozdílu, o který ocenění podílu v účetnictví převyšuje míru účasti účetní jednotky na vlastním kapitálu společnosti. Míra účasti účetní jednotky na vlastním kapitálu společnosti se nepoužije v případech, pokud se jedná o společnost:
 - kteřá je ve vyrovnacím řízení,
 - na jejíž majetek byl prohlášen konkurz,
 - u níž byl zamítnut návrh na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku,
 - u níž byl zrušen konkurz z důvodu, že majetek společnosti nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu.
 Opravná položka se v těchto případech tvoří ve výši ocenění účasti nebo ostatního podílu v účetnictví.
- Nemá-li účetní jednotka pro účely stanovení opravné položky k účastem s rozhodujícím nebo podstatným vlivem nebo k ostatnímu podílu k dispozici údaje o vlastním kapitálu společnosti ke dni stanovení opravné položky, může použít poslední dostupné údaje z řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky, pokud nejsou starší než 2 roky (u účetních jednotek, jež jsou povinny mít účetní závěrku ověřenu auditorem, jde o auditované údaje). V případě, kdy účetní jednotka nemá k dispozici žádné výše uvedené údaje, opravná položka se tvoří ve výši ocenění účasti nebo ostatního podílu v účetnictví.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 107 Zásady pro tvorbu a použití rezerv

1. Rezerva se tvoří v případě, pro který platí následující kritéria:
 - a) existuje povinnost (právní nebo věcná) plnit, která je výsledkem minulých událostí,
 - b) je pravděpodobné, že plnění nastane a vyžádá si odtok prostředků představujících ekonomický prospěch, přičemž „pravděpodobné“ znamená převyšující pravděpodobnost vyšší než 50%,
 - c) je možné provést přiměřeně spolehlivý odhad plnění.
2. Účetní jednotka člení rezervy podle účelu jejich použití.
3. Rezerva se tvoří na vrub nákladů v účtové skupině 65 se souvztažným zápisem ve prospěch účtu v účtové skupině 54 Rezervy, a to ve výši, která je nejlepším odhadem výdajů nezbytných k vypořádání existujícího závazku. Pro dosažení nejlepšího odhadu rezervy se berou v úvahu veškerá rizika a nejistoty, které nevyhnutelně provázejí mnoho souvisejících událostí a okolností. Budoucí události, které mohou mít vliv na částku nezbytnou k vypořádání závazku, se zohledňují v částce rezervy v případě, že existuje dostatečně objektivní jistota, že k nim dojde. Při vyčíslení rezervy se neberou v úvahu zisky z očekávaných vyřazení aktiv, a to ani v případě, kdy očekávaná vyřazení jsou těsně spojena s událostí, která je příčinou tvorby rezervy.
4. Očekává-li se vypořádání závazků ve vzdálenější budoucnosti, je odhad výdajů nezbytných k vypořádání závazků diskontován na současnou hodnotu použitím současné tržní úrokové míry, je-li diskont významný. Postupné navyšování rezervy do předpokládané výše závazku je v dalších účetních obdobích účtováno v úrokových nákladech.
5. Použití rezervy se účtuje ve prospěch výsledkových účtů se souvztažným zápisem na vrub účtu v účtové skupině 54 Rezervy. Je-li použití rezervy nižší než její tvorba ke stanovenému účelu, nepoužitá část rezervy se rozpustí pro nepotřebnost ve prospěch výnosů.
6. Rezerva na restrukturalizaci se tvoří v případě, že účetní jednotka má oficiální neodvolatelný podrobný plán restrukturalizace, který určuje alespoň:
 - obor nebo část oboru, kterým se zabývá,
 - hlavní místo, kterého se týká,
 - umístění, funkci a přibližný počet zaměstnanců, kteří budou odškodněni z důvodu ukončení poskytování jejich služeb,
 - výdaje, které budou vynaloženy,
 - dobu, kdy bude plán implementován.
 Zároveň u účastníků restrukturalizace existuje očekávání, že restrukturalizace bude provedena, a to v důsledku zahájení realizace jejího plánu nebo zveřejněním jejích hlavních rysů.
7. Restrukturalizace je program, který je plánován a řízen vedením účetní jednotky a významně mění buď předmět činnosti účetní jednotky nebo způsob, jakým je činnost účetní jednotky prováděna. Restrukturalizace se může projevit např.
 - prodejem nebo ukončením části podnikatelských aktivit,
 - uzavřením podnikatelských provozů v některé zemi nebo oblasti nebo přemístěním podnikatelských aktivit z jedné země nebo oblasti do jiné,
 - změnami ve struktuře vedení účetní jednotky, např. zrušením některé úrovně řízení,
 - zásadní reorganizací, která má významný dopad na podstatu a zaměření činnosti účetní jednotky.
8. Rezervy při vkladu majetku v souvislosti se zánikem bez likvidace se zruší, pokud příslušný zákon, popř. smlouva o přeměně společnosti nestanoví jinak.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 108 Cenné papíry

1. Cenné papíry, o kterých je účtováno v aktivech a které nejsou považovány za účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, se člení na cenné papíry
 - a) k obchodování,
 - b) k prodeji,
 - c) držené do splatnosti,
 - d) pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování; při sestavování účetní závěrky se vykazují společně s pohledávkami.
2. Cenné papíry, o kterých je účtováno v závazcích, se člení na

- a) závazky z cenných papírů k obchodování,
b) emitované cenné papíry.
3. Cenným papírem k obchodování se rozumí cenný papír, který je finančním aktivem drženým za účelem obchodování a dosahování zisku z cenových rozdílů v krátkodobém časovém období.
 4. Závazkem z cenných papírů k obchodování (závazkem z krátkého prodeje) se rozumí finanční závazek vzniklý prodejem cenného papíru, který byl přijat v repo obchodech nebo při výpůjčce cenného papíru od jiné účetní jednotky.
 5. Cenným papírem drženým do splatnosti se rozumí cenný papír, který je finančním aktivem se stanovenou splatností, u něhož má účetní jednotka úmysl a schopnost držet jej do splatnosti. Účetní jednotka nemá prokazatelnou schopnost držet cenný papír do splatnosti, jestliže nemá finanční zdroje pro držení cenného papíru až do splatnosti nebo podléhá právnímu nebo jinému omezení, které by mohlo zmařit její záměr držet cenný papír do splatnosti. Cenný papír s nakoupenou prodejní opcí na tento cenný papír je možné zaúčtovat jako cenný papír držený do splatnosti pouze v případě, že účetní jednotka má úmysl držet tento cenný papír až do jeho splatnosti a nemá v úmyslu uplatnit prodejní opcí. Cenným papírem drženým do splatnosti není akcie, zatímni list, podílový list ani dluhopis, u něhož má emitent právo jej odkoupit za hodnotu významně nižší než je jeho naběhlá hodnota. Na účtech cenných papírů držených do splatnosti se neúčtuje o účastech s rozhodujícím vlivem, o účastech s podstatným vlivem ani o podílech, které nejsou účastmi. Dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích, s nimiž účetní jednotka nemá záměr obchodovat se účtují na samostatném účtu v účtové skupině 41 (např. účet Dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování) a oceňují se jako cenné papíry držené do splatnosti.
 6. Cenným papírem k prodeji se rozumí cenný papír, který je finančním aktivem a není cenným papírem k obchodování, ani cenným papírem drženým do splatnosti. Na účtech cenných papírů k prodeji se rovněž účtuje o podílech v jiných než akciových společnostech, které nejsou účastmi (např. podíl ve společnosti s ručením omezeným, který nesplňuje charakteristiky účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem). Na účtech cenných papírů k prodeji se neúčtuje o dluhových cenných papírech pořízených v primárních emisích, s nimiž účetní jednotka nemá záměr obchodovat; tyto cenné papíry se účtují v účtové skupině 41 (např. účet Dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování).
 7. Cenným papírem zajištěným aktivy se rozumí cenný papír vzniklý v procesu sekuritizace, tzn. při transformaci různých aktiv, např. úvěrů včetně hypotečních úvěrů, pohledávek z karet apod., na cenné papíry. Toto ustanovení se nevztahuje na hypoteční zástavní listy. Cenné papíry zajištěné aktivy se zařazují do cenných papírů k obchodování, k prodeji nebo do cenných papírů držených do splatnosti. Nezahrnují se mezi dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování.
 8. Cenným papírem poskytnutým v repo obchodech nebo půjčeným může být cenný papír k obchodování, cenný papír k prodeji, dluhový cenný papír pořízený v primárních emisích neurčený k obchodování nebo cenný papír držený do splatnosti.
 9. Cenné papíry půjčené a cenné papíry poskytnuté v repo obchodech se účtují na samostatných analytických účtech syntetických účtů, kde o nich bylo účtováno před půjčením nebo poskytnutím v repu a pokračuje se ve způsobu oceňování použitým před jejich půjčením nebo poskytnutím v repu.
 10. Cenné papíry vypůjčené nebo přijaté v repo obchodech, včetně těch, které jsou následně poskytnuty v repo obchodech nebo jsou půjčeny, se účtují v podrozvaze. Při prodeji vypůjčených cenných papírů nebo cenných papírů přijatých v repo obchodech vzniká účetní jednotce závazek z krátkého prodeje ve výši prodejní ceny cenných papírů (účtová skupina 17). Cenné papíry, které jsou předmětem krátkého prodeje se odúčtují z podrozvahy.
 11. Cenné papíry jsou při prvotním účtování oceněny pořizovací cenou, jejíž součástí jsou přímé transakční náklady.
 12. U cenných papírů k obchodování a cenných papírů k prodeji, jde-li o kuponové dluhopisy, je jejich ocenění od okamžiku vypořádání nákupu do okamžiku vypořádání prodeje, resp. do okamžiku jejich splatnosti postupně zvyšováno o nabíhající kupón. Od okamžiku sjednání nákupu cenných papírů k obchodování nebo cenných papírů k prodeji (je-li nákup sjednán v rámci spotové operace) do okamžiku sjednání jejich prodeje, resp. do okamžiku jejich splatnosti, účetní jednotka oceňuje tyto cenné papíry reálnou hodnotou (dluhové cenné papíry jsou postupně zvyšovány o nabíhající úrokové výnosy jiné než nabíhající kupón - prémie nebo diskont - a dále jsou z naběhlé hodnoty oceněny reálnou hodnotou). Změny reálných hodnot jsou účtovány na účty nákladů nebo výnosů souvztažně s příslušnými účty cenných papírů, u cenných papírů k obchodování zpravidla denně, u cenných papírů k prodeji k datu sestavení řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky nebo

- k datu sestavení výkazů podle zvláštních právních předpisů.
13. U cenných papírů držených do splatnosti a dluhových cenných papírů pořízených v primárních emisích neurčených k obchodování je ocenění cenných papírů od okamžiku vypořádání nákupu do okamžiku jejich splatnosti, resp. okamžiku vypořádání prodeje postupně zvyšováno o nabíhající úrokové výnosy. Dojde-li k prodeji cenných papírů držených do splatnosti nebo dluhových cenných papírů pořízených v primárních emisích neurčených k obchodování, je rozdíl mezi naběhlou hodnotou neupravenou o opravné položky a prodejní cenou v okamžiku sjednání prodeje zúčtován do výnosů nebo nákladů jako zisk nebo ztráta z prodeje cenných papírů.
 14. U závazků z cenných papírů k obchodování, jde-li o závazky z kupónových dluhopisů k obchodování, je prodejní cena od okamžiku vypořádání prodeje cenného papíru do okamžiku vypořádání zpětného nákupu postupně zvyšována o nabíhající kupón. Od okamžiku sjednání krátkého prodeje do okamžiku sjednání zpětného nákupu, účetní jednotka oceňuje tyto závazky reálnou hodnotou (závazky z dluhových cenných papírů k obchodování jsou postupně zvyšovány o nabíhající úrokové náklady- prémie, diskont- jiné než nabíhající kupón a dále jsou z naběhlé hodnoty oceněny reálnou hodnotou). Změny reálných hodnot jsou účtovány na účty nákladů nebo výnosů souvztačně s příslušnými účty závazků z cenných papírů zpravidla denně.
 15. K cenným papírům drženým do splatnosti a dluhovým cenným papírům pořízeným v primárních emisích neurčených k obchodování jsou tvořeny opravné položky v souladu s Českým účetním standardem pro finanční instituce č. 106.
 16. Přesuny z dluhových cenných papírů pořízených v primárních emisích neurčených k obchodování do cenných papírů k obchodování, cenných papírů k prodeji nebo do cenných papírů držených do splatnosti nejsou přípustné.
 17. Pro přesuny mezi cennými papíry k obchodování, k prodeji a drženými do splatnosti, platí následující ustanovení:
 - a) Přesuny z cenných papírů k obchodování do cenných k prodeji nebo do cenných papírů držených do splatnosti nejsou přípustné.
 - b) Přesuny z cenných papírů k prodeji do cenných papírů k obchodování jsou uskutečňovány výjimečně, stanou-li se součástí portfolia cenných papírů, s nímž účetní jednotka skutečně obchoduje s cílem tvorby zisku z krátkodobých změn ceny.
 - c) Přesuny z cenných papírů k prodeji do cenných papírů držených do splatnosti jsou uskutečňovány buď při změně záměru, nebo po uplynutí lhůty podle písm. e), v níž nebylo povoleno zařazovat cenné papíry do cenných papírů držených do splatnosti.
 - d) Přesuny z cenných papírů držených do splatnosti do cenných papírů k obchodování nebo do cenných papírů k prodeji jsou uskutečňovány, dojde-li ke změně záměru, nebo schopnosti držet cenné papíry do splatnosti.
 - e) Jestliže dojde k prodeji (včetně prodeje na základě uplatnění prodejní opce) nebo k přesunu více než nevýznamné části cenných papírů držených do splatnosti, účetní jednotka přesune zbývající část všech cenných papírů do splatnosti do cenných papírů k prodeji. Do konce účetního období, v němž se uskutečnil prodej (včetně prodeje na základě uplatnění prodejní opce) nebo přesun více než nevýznamné části cenných papírů držených do splatnosti do cenných papírů k obchodování nebo k prodeji, a po dobu následujících dvou účetních období nesmí účetní jednotka zařadit žádné cenné papíry do cenných papírů držených do splatnosti.
 - f) Ustanovení podle písm. e) se nevztahuje na případy:
 1. uskutečněné do 3 měsíců před splatností, kdy změna úrokových měr by neměla významně ovlivnit hodnotu těchto cenných papírů,
 2. uskutečněné poté, co účetní jednotka přijala od emitenta kromě naběhlých kuponů za dobu držby těchto cenných papírů, také alespoň 90 % pořizovací ceny těchto cenných papírů,
 3. ke kterým došlo v důsledku ojedinělé události, jež nemohla být účetní jednotkou předpokládána nebo kterou účetní jednotka nemohla ovlivnit (např. v důsledku výrazného zhoršení rizikovitosti emitenta, v důsledku změn daňových předpisů, které redukuje výhody plynoucí z daňově osvobozených příjmů z těchto cenných papírů, v důsledku změn regulačních předpisů).
 18. Při přesunu cenného papíru ze skupiny cenných papírů k prodeji do skupiny cenných papírů držených do splatnosti se reálná hodnota k okamžiku přesunu považuje za novou naběhlou hodnotu, která je dále zvyšována o nabíhající úrokové výnosy. Při přesunu cenného papíru ze skupiny cenných papírů držených do splatnosti do skupiny cenných papírů k prodeji nebo do skupiny cenných papírů k obchodování je cenný papír k okamžiku přesunu oceněn reálnou hodnotou se současným zachycením rozdílu z ocenění na účtech nákladů nebo výnosů. Pokud

- je k přesunovanému cennému papíru zařazenému do skupiny cenných papírů držených do splatnosti vytvořena opravná položka, je před přesunem zrušena zúčtováním na účet cenných papírů držených do splatnosti (tzn. že po přesunu do cenných papírů k prodeji nebo k obchodování je do nákladů nebo výnosů zahrnut pouze rozdíl mezi reálnou hodnotou přesunovaného cenného papíru a jeho naběhlou hodnotou).
19. O vlastních akciích je bez ohledu na účel nabytí účtováno v pasivech na samostatném účtu snižujícím kapitál účetní jednotky. Rozdíl mezi jmenovitou hodnotou vlastních akcií a pořizovací cenou se při snížení základního kapitálu zúčtuje jako zvýšení nebo snížení emisního ážia, popř. snížení rezervního fondu. Dojde-li k prodeji vlastních akcií, rozdíl mezi prodejní cenou a pořizovací cenou se zúčtuje k okamžiku sjednání prodeje jako zvýšení nebo snížení emisního ážia. Dojde-li k bezplatnému předání vlastních akcií, pořizovací cena vlastních akcií se zúčtuje jako snížení emisního ážia.
 20. O vlastních dluhových cenných papírech je účtováno v pasivech na samostatných účtech v rámci účtových skupin emitovaných cenných papírů. Při prvotním zachycení jsou vlastní dluhové cenné papíry oceněny pořizovací cenou, jejíž součástí jsou přímé transakční náklady. V případě vlastních dluhových cenných papírů přijatých v rámci termínové operace je součástí ocenění také reálná hodnota pevné termínové operace resp. vnitřní hodnota opce. Rozdíl mezi pořizovací cenou zpětně nakoupených vlastních dluhových cenných papírů a naběhlou hodnotou emitovaných cenných papírů je zúčtován do výnosů nebo nákladů jako zisk nebo ztráta z obchodování s cennými papíry. O hodnoty odpovídající postupnému zvyšování ocenění (nabíhající úrokové výnosy) zpětně nakoupených vlastních dluhových cenných papírů jsou snižovány úrokové náklady na emitované dluhové cenné papíry.
 21. Vypořádání nákupu nebo prodeje cenných papírů účetní jednotka může zúčtovat prostřednictvím rozvahového účtu pro zúčtování s trhem cenných papírů (účtová skupina 37, např. účet Zúčtování s trhem cenných papírů). Na tomto účtu se účtuje také o poskytnutých maržích, jsou-li při obchodování s cennými papíry po účetní jednotce požadovány, a vkladech v garančních fondech burz. Jsou-li jako poskytnuté marže použity cenné papíry účetní jednotky, účtuje se o nich i nadále na rozvahových účtech podle postupů pro cenné papíry, zároveň se však účtují na podrozvahovém účtu pro poskytnuté zástavy (účtová skupina 97, např. účet Poskytnuté zástavy - cenné papíry).
 22. Jestliže účetní jednotka cenné papíry, o nichž účtuje v aktivech, předá k obhospodařování, do úschovy, správy nebo k uložení jinému subjektu, účtuje o nich navíc v účetní hodnotě na podrozvahových účtech (účtová skupina 98, např. účty Hodnoty předané do úschovy, Hodnoty předané do správy, Hodnoty předané k uložení, Hodnoty předané k obhospodařování).
 23. Pro účtování o pohledávkách, které účetní jednotka nabyla, se použijí přiměřeně ustanovení tohoto standardu. Přesuny ze skupiny a do skupiny pohledávek, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování nejsou přípustné.
 24. Investiční, podílové a penzijní fondy účtují změny reálné hodnoty z ocenění cenných papírů na příslušné účty v účtové skupině 56. Při úbytku majetku a závazků se oceňovací rozdíl z příslušného účtu v účtové skupině 56 zúčtuje na příslušný účet v účtové skupině 61 - Náklady na finanční činnosti, nebo v účtové skupině 71 - Výnosy z finančních činností.
 25. Penzijní fondy při přesunu cenného papíru ze skupiny cenných papírů k prodeji do skupiny cenných papírů držených do splatnosti zúčtují oceňovací rozdíl z příslušného účtu v účtové skupině 56 na příslušné účty časového rozlišení a jejich rozpouštění do nákladů nebo výnosů po dobu držby (do splatnosti) cenných papírů. Reálná hodnota cenného papíru se k okamžiku přesunu považuje za novou naběhlou hodnotu, která je dále zvyšována o nabíhající úrokové výnosy. Při přesunu cenného papíru ze skupiny cenných papírů držených do splatnosti do skupiny cenných papírů k prodeji nebo do skupiny cenných papírů k obchodování je cenný papír k okamžiku přesunu oceněn reálnou hodnotou se současným zachycením rozdílu z ocenění na příslušném účtu v účtové skupině 56. Pokud je k přesunovanému cennému papíru zařazenému do skupiny cenných papírů držených do splatnosti vytvořena opravná položka, je přesunem zrušena zúčtováním na účet cenných papírů k obchodování nebo k prodeji (tzn. že po přesunu do cenných papírů k prodeji nebo k obchodování je na účet v účtové skupině 56 zahrnut pouze rozdíl mezi reálnou hodnotou přesunovaného cenného papíru a jeho naběhlou hodnotou).

Český účetní standard pro finanční instituce č. 109
Účasti s rozhodujícím a podstatným vlivem

1. Účastí s rozhodujícím vlivem se rozumí účast v dceřiné společnosti.
2. Účastí s podstatným vlivem se rozumí účast v přidružené společnosti.
3. Dceřinou společností (ovládanou osobou) se rozumí společnost, v níž účetní jednotka fakticky nebo právně vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv (kontrolu) na řízení nebo provozování podniku.
4. Přidruženou společností se rozumí společnost, která není dceřinou společností, a účetní jednotka v ní vykonává podstatný (významný) vliv.
5. Rozhodujícím vlivem se rozumí schopnost účetní jednotky řídit finanční a operativní politiku jiné společnosti, a tak dosahovat prospěchu z jejich aktivit.
6. Rozhodující vliv účetní jednotka vykonává vždy, když je
 - a) většinovým společníkem,
 - b) disponuje většinou hlasovacích práv na základě dohody uzavřené s jiným společníkem nebo společníky, nebo
 - c) může prosadit jmenování nebo volbu nebo odvolání většiny osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členem anebo většiny osob, které jsou členy dozorčího orgánu právnické osoby, jejímž je společníkem.
7. Osoby jednající ve shodě, které společně disponují většinou hlasovacích práv na určité osobě, vždy vykonávají rozhodující vliv. Pro účely tohoto standardu jsou však účasti, v nichž účetní jednotka vykonává rozhodující vliv pouze jako jedna z osob jednajících ve shodě, považovány za účasti s podstatným vlivem, které mají charakter společných podniků.
8. Podstatným vlivem se rozumí schopnost účetní jednotky podílet se na finanční a operativní politice jiné společnosti, ale bez schopnosti vykonávat rozhodující vliv.
9. Podstatný vliv účetní jednotka vykonává, když má přímý nebo nepřímý podíl nejméně 20 % na základním kapitálu nebo hlasovacích právech v jiné společnosti, pokud v této společnosti nevykonává rozhodující vliv nebo pokud zřetelně neprokáže, že podstatný vliv není schopna vykonávat. Při menším než 20 % podílu se podstatný vliv nepředpokládá, pokud není zřetelné, že existuje.
10. Podstatný vliv se projevuje zejména:
 - zástupcem ve statutárním orgánu přidružené společnosti,
 - účastí při tvorbě politiky přidružené společnosti,
 - významnými operacemi mezi přidruženou společností a účetní jednotkou, která v ní uplatňuje podstatný vliv,
 - výměnou řídicích pracovníků mezi přidruženou společností a účetní jednotkou, která v ní uplatňuje podstatný vliv,
 - přístupem k podstatným technickým informacím přidružené společnosti.
11. Akcie, o nichž je účtováno na účtech účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, které byly půjčeny nebo poskytnuty v repo obchodech, a i nadále je vykonáván rozhodující nebo podstatný vliv, se účtují na samostatných analytických účtech syntetických účtů, kde o nich bylo účtováno před půjčením nebo poskytnutím v repu a oceňují se způsobem použitým před jejich půjčením nebo poskytnutím v repu. Jestliže nejsou nadále podmínky pro vykonávání rozhodujícího nebo podstatného vlivu splněny, účetní jednotka o veškerých akcích daného subjektu účtuje na účtech cenných papírů k prodeji, popř. k obchodování.
12. Účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem jsou oceňovány pořizovacími cenami nebo ekvivalencí.
13. Ocenění ekvivalencí se nepoužije a účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem se ocení nulou v případech, pokud se jedná o společnost
 - a) která je ve vyrovnacím řízení,
 - b) na jejíž majetek byl prohlášen konkurz,
 - c) u níž byl zamítnut návrh na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku,
 - d) u níž byl zrušen konkurz z důvodu, že majetek společnosti nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 110 Deriváty

1. Derivátem se pro účely účetnictví rozumí finanční nástroj (finančním nástrojem se rozumí jakákoliv právní skutečnost, na jejímž základě vzniká finanční aktivum jednoho subjektu a finanční závazek nebo kapitálový nástroj jiného subjektu) současně splňující tyto podmínky:
 - a) jeho reálná hodnota se mění v závislosti na změně úrokové míry, ceny cenného papíru, ceny komodity, měnového kurzu, cenového indexu, na úvěrovém hodnocení (ratingu) nebo úvěrovém indexu, resp. v závislosti na podobné proměnné,
 - b) nevyžaduje počáteční čistou investici nebo vyžaduje malou počáteční čistou investici, která je nižší než by se vyžadovalo u jiných druhů nástrojů, které podobně reagují na změny v úvěrových a tržních faktorech,
 - c) je smluven a vyrovnán k budoucímu datu, přičemž doba sjednání obchodu do jeho vypořádání je u něho delší než u spotové operace.
2. Derivát má dva nebo více podkladových nástrojů (pozic) a je požadováno či umožněno čisté vypořádání či je umožněna dodávka podkladového nástroje, při které se situace příjemce podstatně neliší od situace při čistém vypořádání.
3. Za deriváty se nepovažují:
 - a) repo obchody,
 - b) smlouvy o nákupu, nájmu (pronájmu) nebo prodeji dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zásob s výjimkou komodit, se kterými se obchoduje nebo může obchodovat na sekundárním trhu, např. zemědělské produkty, nerostné produkty (včetně ropy), drahé kovy a energie, kdy jedna ze smluvních stran je oprávněna finančně se vypořádat. Výjimka se nevztahuje na smlouvy o komoditách uzavřené za účelem koupě, prodeje nebo užívání komodity, u nichž se očekává, že budou vypořádány dodáním komodity,
 - c) smlouvy o nákupu nebo prodeji vlastních akcií, které budou vypořádány dodáním vlastních akcií,
 - d) smlouvy, které vyžadují úhradu v souvislosti s klimatickými, geologickými nebo jinými fyzikálními faktory, obvykle považované za pojistky. Splatná částka v těchto případech vychází z výše ztráty vzniklé v účetní jednotce.
4. Deriváty zahrnují pevné termínové operace a opce.
5. Pevnými termínovými operacemi se rozumí forwardy, futures a swapy.
6. Opce se rozumí finanční nástroje, ze kterých kupujícímu opce plyne užitek z příznivého vývoje cen podkladových nástrojů, ale které ho při nepříznivém vývoji cen podkladových nástrojů negativně neovlivní.
7. Deriváty se člení na deriváty k obchodování a deriváty zajišťovací (tj. deriváty sjednané za účelem zajišťování). Deriváty k obchodování se považují za spekulativní deriváty, pokud jsou:
 - a) sjednány jinou účetní jednotkou než tou, která může podle zákona o cenných papírech tuto činnost vykonávat, nebo
 - b) sjednány účetní jednotkou, která může podle zákona o cenných papírech tuto činnost vykonávat, ale nejsou sjednány se záměrem tvorby derivátového trhu. Tvorbou derivátového trhu se rozumí sjednávání derivátů účetní jednotkou na základě předchozí veřejné kotace cen účetní jednotkou (cena bid, cena offer, popř. cena ask), za které je účetní jednotka ochotna deriváty sjednat.
8. Z hlediska podkladových nástrojů se deriváty člení na deriváty úrokové, měnové, akciové, komoditní a úvěrové.
9. Úrokový derivát (derivát s úrokovými nástroji) je finanční nástroj, který se skládá ze dvou či více podkladových úrokových nástrojů, které jsou pouze v jedné měně, a jehož reálná hodnota není ovlivněna rizikovou úrokovou mírou určitého subjektu. Za úrokové deriváty se považují i forwardové termínové vklady.
10. Měnový derivát (derivát s měnovými nástroji) je finanční nástroj, který se skládá ze dvou či více podkladových úrokových nástrojů, které jsou alespoň ve dvou měnách, a jehož reálná hodnota není ovlivněna rizikovou úrokovou mírou určitého subjektu.
11. Akciový derivát (derivát s akciovými nástroji) je finanční nástroj, který se skládá alespoň z jednoho podkladového akciového nástroje, příp. také z jednoho či více podkladových úrokových nástrojů, nikoliv však podkladového komoditního nástroje, a jehož reálná hodnota není ovlivněna rizikovou úrokovou mírou určitého subjektu.
12. Komoditní derivát (derivát s komoditními nástroji) je finanční nástroj, který se skládá alespoň z jednoho podkladového komoditního nástroje, případně také z jednoho či více podkladových úrokových či akciových nástrojů, a jehož reálná hodnota není ovlivněna rizikovou úrokovou mírou určitého subjektu.
13. Úvěrový derivát (derivát s úvěrovými nástroji) je finanční nástroj, který se skládá ze dvou či více

podkladových úrokových nástrojů, případně také z jednoho či více podkladových akciových či komoditních nástrojů, a jehož reálná hodnota je ovlivněna rizikovou úrokovou mírou určitého subjektu.

Dále platí:

- a) účetní jednotka zaúčtuje úvěrový derivát jako poskytnutou záruku, jestliže jako subjekt nakupující riziko je pouze zavázána hradit za dlužníka v případě, jestliže tento subjekt neplní své závazky,
 - b) účetní jednotka zaúčtuje úvěrový derivát jako přijatou záruku, jestliže sjednala úvěrový derivát za účelem zajištění finančního aktiva s tím, že neplní-li dlužník své závazky, uhradí je subjekt nakupující riziko,
 - c) účetní jednotka zaúčtuje přijatou záruku jako úvěrový derivát, jestliže ji nesjednala za účelem zajištění finančního aktiva.
14. V některých případech může být derivát součástí složeného finančního nástroje, který zahrnuje jak hostitelský nástroj, tak i derivát (tzv. vložený derivát), který ovlivňuje peněžní toky nebo z jiného hlediska modifikuje vlastnosti hostitelského nástroje. Vložený derivát se odděluje od hostitelského nástroje a účtuje se podle ustanovení pro deriváty, jestliže jsou splněny současně tyto podmínky:
- a) ekonomické vlastnosti a rizika vloženého derivátu nejsou v těsném vztahu s ekonomickými vlastnostmi a riziky hostitelského nástroje,
 - b) finanční nástroj se stejnými podmínkami jako vložený derivát by jako samostatný nástroj splňoval definici derivátu,
 - c) hostitelský nástroj není oceňován reálnou hodnotou nebo je oceňován reálnou hodnotou, ale změny z ocenění jsou ponechány na rozvahovém účtu.
15. Ekonomické vlastnosti a rizika vloženého derivátu nejsou v těsném vztahu s ekonomickými vlastnostmi a riziky hostitelského nástroje a vložený derivát se od hostitelského nástroje odděluje např. v případě
- prodejní opce vložené do kapitálového nástroje,
 - kupní opce vložené do kapitálového nástroje,
 - měnové opce vložené do úrokového nástroje,
 - opce na prodloužení splatnosti přesahující splatnost úrokového hostitelského nástroje, pokud při splatnosti úrokového hostitelského nástroje neexistuje korekce na tržní úrokovou míru,
 - derivátu, kterým se mění úrokový hostitelský nástroj na nástroj s charakteristikami kapitálového nástroje nebo komodity,
 - derivátu, který je vložen do úrokového nástroje, čímž umožňuje konvertovat úrokový nástroj na kapitálový nástroj,
16. Ekonomické vlastnosti a rizika vloženého derivátu jsou v těsném vztahu s ekonomickými vlastnostmi a riziky hostitelského nástroje a vložený derivát se od hostitelského nástroje neodděluje např. v případě
- úrokového swapu vloženého do úrokového nástroje,
 - úrokové opce vložené do úrokového nástroje, jestliže je při pořízení opce mimo peníze,
 - měnového swapu nebo forwardu vloženého do úrokového nástroje,
 - opce na předčasné splacení hostitelského nástroje s realizační cenou, která za běžných okolností nepovede ke značným ziskům nebo ztrátám.
17. Úvěrový derivát, o kterém se účtuje jako o záruce, se v případě, že je součástí složeného finančního nástroje (např. úvěrový dluhopis tj. dluhopis s vloženým úvěrovým derivátem), od hostitelského nástroje oddělí a zaúčtuje se na podrozvahových účtech jako záruka.
18. O derivátech se účtuje na podrozvahových i rozvahových účtech od okamžiku jejich sjednání do okamžiku posledního vypořádání, ukončení, uplatnění, prodeje nebo zpětného nákupu. O derivátech sjednaných mezi různými útvary účetní jednotky se na podrozvahových ani na rozvahových účtech neúčtuje.
19. Na podrozvahových účtech se účtují od okamžiku sjednání derivátu pohledávky a závazky z úrokových, měnových, akciových, komoditních a úvěrových derivátů v hodnotě podkladového nástroje. Tyto pohledávky a závazky se dále přeceňují z titulu změn rizikových i bezrizikových úrokových měr, spotových měnových kurzů, změn cen akcií a změn cen komodit. Účetní jednotka může rozhodnout, že tyto pohledávky a závazky nebude přeceňovat z titulu změn bezrizikových úrokových měr. Účetní jednotky, kterým není stanovena právním předpisem povinnost dodržovat kapitálovou přiměřenost, nemusí podrozvahové pohledávky a závazky přeceňovat.
20. Na rozvahových účtech se deriváty účtují v reálných hodnotách vyjádřených v Kč, pokud dále není stanoveno jinak.
21. V cizí měně je možné na rozvahových účtech derivát účtovat, jestliže jsou splněny současně tyto podmínky:

- a) jde o úrokový derivát v cizí měně,
 b) účetní jednotka nepřeceňuje podrozvahové pohledávky a závazky z tohoto úrokového derivátu z titulu změn úrokových měr.
- Jde-li o zajišťovací úrokový derivát a účetní jednotka použije metodu zajištění reálné hodnoty, v cizí měně se účtuje o reálné hodnotě tohoto derivátu. Použije-li účetní jednotka metodu zajištění peněžních toků, v cizí měně se účtuje o nabíhající nejbližší čistě poskytnuté či přijaté úrokové platbě a v Kč se účtuje o zbyvající části reálné hodnoty derivátu. Nejde-li o zajišťovací úrokový derivát, kurzové rozdíly z tohoto derivátu jsou součástí nákladů nebo výnosů na derivátové operace.
22. V případě přijetí nebo dodání podkladového nástroje se účtuje ve sjednané ceně upravené o reálnou hodnotu pevné termínové operace nebo vnitřní hodnotu opce (vnitřní hodnotou se u kupní opce rozumí rozdíl mezi spotovou cenou podkladového nástroje a realizační cenou v okamžiku uplatnění opce v případě, je-li tento rozdíl kladný; u prodejní opce rozdíl mezi realizační cenou a spotovou cenou podkladového nástroje, je-li tento rozdíl kladný). Vypořádané změny reálných hodnot burzovních derivátů jsou začítovány na účtu marží (účtová skupina 31, např. účet Zúčtování marží burzovních derivátů).
23. Do nákladů (účtová skupina 61, např. účet Náklady na derivátové operace) nebo do výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z derivátových operací) jsou v okamžiku ocenění derivátů (prováděném k okamžiku uskutečnění účetního případu (zpravidla denně), k datu sestavení účetní závěrky, výkazů podle zvláštních právních předpisů) účtovány ztráty nebo zisky vzniklé ze změn reálných hodnot, a to odděleně podle:
- a) derivátů k obchodování včetně vložených derivátů neoddělovaných od hostitelských nástrojů přeceňovaných na reálnou hodnotu, které nejsou v těsném vztahu s ekonomickými vlastnostmi a riziky hostitelského nástroje a jsou k obchodování,
 b) spekulacních derivátů včetně vložených derivátů neoddělovaných od hostitelských nástrojů přeceňovaných na reálnou hodnotu, které nejsou v těsném vztahu s ekonomickými vlastnostmi a riziky hostitelského nástroje a nejsou k obchodování.
24. Deriváty sjednanými za účelem zajišťování (zajišťovací deriváty) se rozumí deriváty, které splňují současně tyto podmínky:
- a) odpovídají strategii účetní jednotky v řízení rizik,
 b) na počátku zajištění je zajišťovací vztah formálně zdokumentován, dokumentace obsahuje identifikaci zajišťovaných a zajišťovacích nástrojů, vymezení rizika, které je předmětem zajištění, přístup k zjišťování a doložení efektivity zajištění,
- c) zajištění je efektivní, jestliže v průběhu zajišťovacího vztahu budou změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů odpovídající zajišťovanému riziku (popř. celkové změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů) v rozmezí minus 80 % až minus 125 % změn reálných hodnot zajišťovaných nástrojů odpovídajících zajišťovanému riziku. Účetní jednotka zjišťuje, zda zajištění je efektivní na počátku zajištění a dále efektivnost zajištění posuzuje alespoň k datu sestavení řádné, mimořádné a mezitímní účetní závěrky, k datu sestavení výkazů podle zvláštních právních předpisů.
- Derivát označený účetní jednotkou za sjednaný za účelem zajišťování, který nesplňuje některou z výše uvedených podmínek, se účtuje jako derivát k obchodování.
25. Zajišťovacím nástrojem se rozumí zajišťovací derivát nebo v omezených případech jiné finanční aktivum nebo závazek splňující shodné požadavky jako zajišťovací derivát. Finanční aktivum nebo závazek, které nemají charakter derivátu, je možné použít jako zajišťovací nástroj pouze pro zajišťování měnového rizika. Jeden zajišťovací nástroj může sloužit pro zajištění více než jednoho druhu nebo kategorie rizika. Pro účely zajišťovacího vztahu je možné použít pouze část zajišťovacího nástroje.
26. Zajišťovanými nástroji mohou být
- a) rozvahová aktiva nebo závazky, nebo jejich části,
 b) právně vynutitelné smlouvy, o nichž není účtováno na rozvahových účtech, zavazující obě strany a obsahující všechny významné podmínky včetně stanovení množství, ceny, termínu realizace, sankcí za nedodržení podmínek,
 c) očekávané budoucí transakce dosud smluvně nepokryté, jejichž uskutečnění je vysoce pravděpodobné. Určení, že uskutečnění očekávané budoucí transakce je vysoce pravděpodobné, není založeno výhradně jen na záměru účetní jednotky. Je nutné při tom také zvážit určité zjevné skutečnosti, např. obchodní plán účetní jednotky, četnost obdobných transakcí v minulosti, finanční a provozní schopnost účetní jednotky provést tuto transakci, rozsah ztrát a škod, které by mohly nastat při neuskutečnění této transakce, možnost použít ke stejným účelům jiný druh transakcí s podstatně rozdílnými charakteristikami. Identifikaci očekávané budoucí transakce v dokumentaci účetní jednotka provede i z hlediska času, kdy by se

- transakce měla uskutečnit (není nezbytné stanovit přesný okamžik uskutečnění, je nutné stanovit a zdokumentovat alespoň období, např. čtvrtletí, během něhož se uskutečnění transakce očekává). Pro identifikaci očekávané budoucí transakce se nepovažuje za dostatečné stanovit např. pouze určité procento z předpokládaného nákupu nebo prodeje uskutečněného během určitého období.
27. Zajišťované nástroje mohou mít charakter:
- jednotlivého aktiva, závazku, právně vynutitelné smlouvy či očekávané budoucí transakce, nebo
 - skupiny aktiv, skupiny závazků, právně vynutitelných smluv či očekávaných budoucích transakcí s obdobnými charakteristikami, u nichž je předmětem zajištění stejný druh a kategorie rizika.
28. Účetní jednotka přestane účtovat o derivátu jako o zajišťovacím derivátu, jestliže nastane některá z těchto událostí:
- uplyne doba platnosti zajišťovacího derivátu nebo je tento derivát prodán, ukončen nebo uplatněn,
 - zajištění již nesplňuje podmínky pro zahrnutí derivátu do zajišťovacích derivátů,
 - již se nepředpokládá, že dojde k realizaci právně vynutitelné smlouvy nebo očekávané budoucí transakce.
29. Pro zajišťovací deriváty se používají účetní metody podle typu zajišťovacího vztahu, kterým může být buď
- zajištění reálné hodnoty, nebo
 - zajištění peněžních toků, anebo
 - zajištění čisté investice spojené s cizoměnovými účastmi s rozhodujícím nebo podstatným vlivem.
30. Zajištěním reálné hodnoty se rozumí zajištění změn reálné hodnoty aktiva, závazku (nebo části tohoto aktiva nebo závazku), skupin aktiv, skupin závazků, které jsou důsledkem konkrétního rizika a které budou mít vliv na zisk nebo ztrátu.
31. Zajišťovaný nástroj může být:
- oceňován reálnou hodnotou se současným zachycením rozdílů z ocenění na účtech nákladů nebo výnosů,
 - neoceňován reálnou hodnotou; pak je při použití zajištění reálné hodnoty ocenění tohoto aktiva nebo závazku po dobu trvání zajištění upravováno o změny v jejich reálné hodnotě, které odpovídají zajišťovaným rizikům, a tyto změny jsou účtovány v okamžiku ocenění do nákladů nebo výnosů, a to podle charakteru zajišťovaného rizika (např. úrokové náklady nebo výnosy, ztráty nebo zisky z kurzových rozdílů),
 - oceňován reálnou hodnotou a změny z ocenění jsou ponechány na rozvahovém účtu
- v účtové skupině 56; pak jsou při použití zajištění reálné hodnoty změny reálných hodnot zajišťovaného nástroje odpovídající zajišťovaným rizikům po dobu trvání zajištění převedeny z tohoto účtu do nákladů nebo výnosů, a to podle charakteru zajišťovaného rizika.
- Na stejné účty nákladů nebo výnosů, kde se účtují změny reálných hodnot zajišťovaných nástrojů, se účtují:
- změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů, pokud efektivnost zajištění byla splněna při zohlednění celkových změn reálných hodnot zajišťovacích nástrojů,
 - změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů odpovídající zajišťovanému riziku, pokud efektivnost zajištění byla splněna při zohlednění změn reálných hodnot zajišťovacích nástrojů odpovídajících zajišťovanému riziku. Změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů, které neodpovídají zajišťovanému riziku se v tomto případě účtují do nákladů (účtová skupina 61) nebo výnosů (účtová skupina 71).
32. Zajištěním peněžních toků se rozumí zajištění změn peněžních toků, které jsou důsledkem konkrétního rizika souvisejícího s právně vynutitelnou smlouvou, očekávanou budoucí transakcí, se skupinami aktiv, skupinami závazků, právně vynutitelnými smlouvami či očekávanými budoucími transakcemi s obdobnými charakteristikami, u nichž je předmětem zajištění stejný druh a kategorie rizika. Zisky nebo ztráty vzniklé po dobu trvání zajištění ze změn reálných hodnot zajišťovacích derivátů sjednaných v rámci zajištění peněžních toků, které odpovídají zajištěným rizikům, jsou ponechány v rozvaze (účtová skupina 56). Do nákladů nebo výnosů jsou zúčtovávány ve stejných obdobích, kdy jsou zúčtovávány náklady nebo výnosy spojené se zajišťovanými nástroji. Zisky nebo ztráty vzniklé ze změn reálných hodnot zajišťovacích derivátů sjednaných v rámci zajištění peněžních toků, které odpovídají nezajištěným rizikům, jsou zúčtovány v okamžiku ocenění do nákladů (účtová skupina 61) nebo výnosů (účtová skupina 71).
33. Zajištěním čistých investic do cizoměnových účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem se rozumí zajištění se proti měnovému riziku plynoucímu z těchto účastí. Zisky nebo ztráty vzniklé po dobu trvání zajištění ze změn reálných hodnot těchto zajišťovacích derivátů odpovídající měnovému riziku jsou ponechány v rozvaze (účtová skupina 56). Do nákladů nebo výnosů jsou zúčtovány ve stejném období, kdy jsou zúčtovány náklady nebo výnosy spojené s odúčtováním zajišťovaných čistých investic

- do cizoměnových účastí. Zisky nebo ztráty vzniklé ze změn reálných hodnot těchto zajišťovacích derivátů, které odpovídají jinému než měnovému riziku, jsou zúčtovány v okamžiku ocenění do nákladů nebo výnosů.
34. Marže v hotovosti složené pro burzovní deriváty se účtují na rozvahovém účtu (účetová skupina 31, např. účet Zúčtování marží burzovních derivátů) na samostatných analytických účtech pro futures a pro opce, a dále v členění na marže v hotovosti složené pro burzovní deriváty na vlastní účet a pro burzovní deriváty pro klienta. Účtují se zde také vypořádané změny reálných hodnot burzovních derivátů. O maržích složených v cenných papírech se účtuje i nadále na účtech, kde o nich bylo účtováno před poskytnutím.
35. Marže v hotovosti složené pro mimoburzovní deriváty se účtují na rozvahových účtech v účtové třídě 1 a 2 (účetová skupina 13, např. účet Ostatní pohledávky za jinými bankami, jde-li o marže složené u bank; účetová skupina 21, např. účet Ostatní pohledávky za klienty, jde-li o marže slo-
- žené u jiných subjektů než bank). O maržích složených v cenných papírech se účtuje i nadále na účtech, kde o nich bylo účtováno před poskytnutím.
36. Marže v hotovosti přijaté pro mimoburzovní deriváty se účtují na rozvahových účtech v účtové třídě 1 a 2 (účetová skupina 13, např. účet Ostatní závazky vůči bankám, jde-li o marže přijaté od bank; účetová skupina 22, např. účet Běžné účty klientů, jde-li o marže přijaté od jiných subjektů než bank). O maržích přijatých v cenných papírech se účtuje v reálné hodnotě na podrozvahovém účtu pro přijaté kolaterály (účetová skupina 97).
37. Změny reálných hodnot všech derivátů sjednaných za účelem zajištění (zajištění peněžních toků, zajištění reálné hodnoty) se účtují na příslušné účty v účtové skupině 56. Zisky a ztráty z přecenění derivátů se při vypořádání zúčtují s příslušnými účty v účtové skupině 61 - Náklady na finanční činnosti nebo 71 - Výnosy z finančních činností.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 111 Operace s cennými papíry a deriváty pro klienty

1. K operacím s cennými papíry pro klienty patří zejména:
- obstarání koupě nebo prodeje cenného papíru,
 - obhospodařování cenných papírů,
 - úschova cenných papírů,
 - správa cenných papírů,
 - uložení cenných papírů,
 - obstarání emise cenného papíru.
2. Je-li účetní jednotka bankou nebo ČNB a provádí-li pro klienta na základě obstaratelských smluv nákupy nebo prodeje cenných papírů, účtuje na rozvahových účtech o pohledávkách za klienty a závazcích vůči klientům souvisejících s vypořádáním těchto obchodů (účetová skupina 37, např. účet Zúčtování s příkazci). Tzn. že na tomto účtu zachytí zálohy přijaté od klienta před vypořádáním nákupu cenných papírů, výdaje za nakoupené cenné papíry pro klienta a přijaté úhrady od klienta nebo převody z poskytnutých úvěrů klientovi, vratky nevyčerpaných záloh klienta, příjmy z prodeje cenných papírů klienta a převody těchto příjmů klientovi. Poskytne-li klientovi úvěr (popř. půjčku) na nákup cenného papíru, účtuje o něm v závislosti na původní splatnosti úvěru na samostatném rozvahovém účtu v účtové třídě 2 jako o poskytnutém úvěru, odděleně od ostatních úvěrů (popř. půjček). O cenných papírech klienta se na rozvahových ani podrozvahových účtech neúčtuje. O rámcích (linkách) stanovených pro klienta v případech, kdy nepožaduje od klienta do okamžiku vypořádání nákupu cenných papírů složení hotovosti, se neúčtuje.
3. Není-li účetní jednotka bankou nebo ČNB a provádí-li pro klienta na základě obstaratelských smluv nákupy nebo prodeje cenných papírů, účtuje o peněžních prostředcích klienta, které jí jsou svěřeny odděleně podle jednotlivých klientů v účtové skupině 37, např. účet Zúčtování s příkazci. Poskytne-li klientovi úvěr (popř. půjčku) na nákup cenného papíru, účtuje o něm v závislosti na původní splatnosti úvěru na samostatném rozvahovém účtu v účtové třídě 2 jako o poskytnutém úvěru, odděleně od ostatních úvěrů (popř. půjček). O rámcích (linkách) stanovených pro klienta v případech, kdy nepožaduje od klienta do okamžiku vypořádání nákupu cenných papírů složení hotovosti, se neúčtuje. Pro vypořádání pohledávek, resp. závazků vůči trhu cenných papírů účetní jednotka používá účet v účtové skupině 37, např. účet Zúčtování s trhem cenných papírů (na analytických účtech

- odděleně podle trhů), pro vypořádání pohledávek, resp. závazků vůči klientům účet v účtové skupině 37, např. účet Zúčtování s příkazci (na analytických účtech odděleně podle klientů). Tzn. že na tomto účtu zachytí výdaje za nakoupené cenné papíry pro klienta a přijaté úhrady od klienta nebo převody z poskytnutých úvěrů klientovi, vratky nevyčerpaných záloh klienta, příjmy z prodeje cenných papírů klienta a převody těchto příjmů klientovi.
4. Poplatky a provize od klienta vyplývající z obstaratelských smluv jsou zúčtovány do výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací).
 5. Účetní jednotka, která na základě smluv o obhospodařování finančních nástrojů obhospodařuje cenné papíry nebo jiné finanční nástroje klienta, účtuje na rozvahových účtech o závazcích vůči klientovi z titulu přijaté hotovosti určené ke koupi cenných papírů nebo umístění do jiných finančních nástrojů a z titulu hotovosti určené k vrácení klientovi (účtová skupina 37, analytický účet pro závazky z obhospodařování v rámci účtu Závazky z cenných papírů klientů svěřených do dispozice účetní jednotky). Na pasivním podrozvahovém účtu (účtová skupina 98, účet Hodnoty převzaté k obhospodařování) účetní jednotka účtuje k datu sestavení řádné, mimořádné a mezitímní účetní závěrky nebo k datu sestavení výkazů podle zvláštních právních předpisů hodnotu majetku přijatého k obhospodařování.
 6. Prostřednictvím účtu závazků z obhospodařování (účtová skupina 37, účet účtu Závazky z cenných papírů klientů svěřených do dispozice účetní jednotky) účetní jednotka provede vyúčtování nákupů a prodejů obhospodařovaných cenných papírů. Tzn. že na tomto účtu zachytí výdaje za nakoupené obhospodařované cenné papíry, příjmy z prodejů obhospodařovaných cenných papírů, přijaté úroky nebo dividendy.
 7. V případě, že jsou nákupy nebo prodeje obhospodařovaných cenných papírů vypořádány společně, resp. obdobně jako obchody na vlastní účet, účetní jednotka zúčtuje výdaje za nákup obhospodařovaných cenných papírů a příjmy z prodeje obhospodařovaných cenných papírů prostřednictvím samostatného rozvahového účtu pro zúčtování s trhem cenných papírů (účtová skupina 37, např. účet Zúčtování s trhem cenných papírů). Účetní případy týkající se obchodů s obhospodařovanými cennými papíry současně převede na účet závazků z obhospodařování (účtová skupina 37, např. účet Závazky z cenných papírů klientů svěřených do dispozice účetní jednotky).
 8. Poplatky a provize od klientů za obhospodařování cenných papírů jsou účtovány do výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací).
 9. Přijímá-li účetní jednotka do samostatné nebo hromadné úschovy cenné papíry, účtuje o jmenovité hodnotě těchto cenných papírů na pasivním podrozvahovém účtu pro hodnoty převzaté do úschovy (účtová skupina 98, např. účet Hodnoty převzaté do úschovy). Na stejném účtu se odděleně od cenných papírů v úschově účtuje podle jednotlivých klientů o zaknihovaných cenných papírech klientů, které účetní jednotka drží na vlastním účtu a přitom nečiní žádné úkony nutné k výkonu a zachování práv spojených s těmito cennými papíry (např. účetní jednotka může držet na vlastním účtu ve Středisku cenných papírů cenné papíry zahraničních klientů nebo může na účtu cenných papírů, který je v zahraničí veden na její jméno, držet cenné papíry svých klientů - tzv. nominee princip).
 10. Cenné papíry převzaté do úschovy a dále předané do úschovy jinému schovateli (druhotná úschova) jsou po dobu trvání druhotné úschovy ponechány na podrozvahovém účtu pro hodnoty převzaté do úschovy (účtová skupina 98, např. účet Hodnoty převzaté do úschovy). Tzn. že účetní jednotka o nich neúčtuje na aktivním podrozvahovém účtu pro hodnoty předané do úschovy (účtová skupina 98, např. účet Hodnoty předané do úschovy) určeném pro vlastní cenné papíry předané do úschovy.
 11. Poplatky a provize od klientů za úschovu cenných papírů jsou zúčtovány do výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací). Poplatky a provize placené za druhotnou úschovu, pokud nejsou refundovány klientem, účetní jednotka zahrne do nákladů (účtová skupina 61, např. účet Náklady na ostatní operace).
 12. Přijímá-li účetní jednotka cenné papíry do správy, účtuje o jmenovité hodnotě těchto cenných papírů na pasivním podrozvahovém účtu pro hodnoty převzaté do správy (účtová skupina 98, např. účet Hodnoty převzaté do správy). Na rozvahovém účtu (účtová skupina 37, analytický účet pro závazky ze správy v rámci účtu Závazky z cenných papírů klientů svěřených do dispozice banky) účetní jednotka účtuje o závazcích vůči klientům z titulu cenných papírů ve správě, např. při přijetí úroků nebo dividend z cenných papírů ve správě, a to do doby převodu klientovi.
 13. Poplatky a provize od klientů za správu cenných papírů jsou zúčtovány do výnosů (účtová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací).
 14. Přijímá-li účetní jednotka cenné papíry k uložení, účtuje o jmenovité hodnotě těchto cenných papírů na pasivním podrozvahovém účtu pro hodnoty převzaté k uložení (účtová skupina 98, např. účet Hodnoty převzaté k uložení).

- Na rozvahovém účtu (účetová skupina 37, na stejném analytickém účtu jako jsou závazky ze správy v rámci účtu Závazky z cenných papírů klientů svěřených do dispozice účetní jednotky) účetní jednotka účtuje o závazcích vůči klientům z titulu cenných papírů převzatých k uložení, např. při přijetí úroků nebo dividend z těchto cenných papírů, a to do doby převodu klientovi.
15. Cenné papíry převzaté k uložení a dále předané do úschovy jinému schovateli (druhá úschova) nebo předané do správy jsou po dobu trvání smlouvy o uložení ponechány na podrozvahovém účtu pro hodnoty převzaté k uložení (účetová skupina 98, např. účet Hodnoty převzaté k uložení). Tzn. že účetní jednotka o nich neúčtuje na aktivních podrozvahových účtech pro hodnoty předané do úschovy (účetová skupina 98, např. účet Hodnoty předané do správy) nebo do správy (účetová skupina 98, např. účet Hodnoty předané do správy) určených pro vlastní cenné papíry předané do úschovy nebo správy.
 16. Poplatky a provize od klientů za uložení cenných papírů jsou zúčtovány do výnosů (účetová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací).
 17. Účetní jednotka, která pro klienta obstarává emisi cenných papírů klienta a přitom se nestává prvním nabyvatelem emise, o těchto cenných papírech neúčtuje. Rozvahový účet pro upsané cenné papíry (účetová skupina 37, např. účet Upsané cenné papíry určené k umístění na veřejnosti) může použít pro složení hotovosti od prvních nabyvatelů a její vypořádání emitentovi. Do výnosů zúčtuje jen poplatky a provize od klientů za obstarání emise (účetová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací).
 18. Účetní jednotka, která obstarává emisi cenných papírů klienta a přitom se stává prvním nabyvatelem emise, účtuje při sjednání smlouvy o obstarání emise na podrozvahovém účtu pro poskytnuté úvěrové přísliby. Při vypořádání nákupu od emitenta účetní jednotka zruší podrozvahový zápis a účtuje o cenných papírech v pořizovací ceně na rozvahovém účtu pro upsané cenné papíry (účetová skupina 37, např. účet Upsané cenné papíry určené k umístění na veřejnosti). Při jejich prodeji rozdíl mezi pořizovací cenou a prodejní cenou zahrne do výnosů (účetová skupina 71, např. účet Výnosy z operací s cennými papíry). Cenné papíry nakoupené od emitenta, které současně neprodá dalším nabyvatelům, převede na účty cenných papírů, a to podle záměru buď do cenných papírů k obchodování, k prodeji nebo dlouhových cenných papírů pořízených v primárních emisích neurčených k obchodování.
 19. Účetní jednotka, která pro klienta zprostředkovává burzovní deriváty, účtuje na rozvahovém účtu pro zúčtování s příkazci (účetová skupina 37, analytické účty v rámci účtu Zúčtování s příkazci) o maržích přijatých od klienta, které upravuje o vypořádané změny reálných hodnot. O poplatcích a provizích od klientů za toto zprostředkování účtuje do výnosů (účetová skupina 71, např. účet Výnosy z ostatních operací). Přijme-li účetní jednotka marži nebo část marže v cenných papírech, účtuje o nich v reálné hodnotě na podrozvahovém účtu pro přijaté kolaterály (účetová skupina 97, např. účet Přijaté kolaterály - cenné papíry).
 20. Poskytne-li účetní jednotka klientovi úvěr (popř. půjčku) na marži nebo na vypořádání derivátu, účtuje o něm v závislosti na původní splatnosti úvěru na samostatném rozvahovém účtu v účtové třídě 2 jako o poskytnutém úvěru, odděleně od ostatních úvěrů (popř. půjček).

Český účetní standard pro finanční instituce č. 112 Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Pro účtování o dlouhodobém hmotném a nehmotném majetku se použije přiměřeně Český účetní standard pro podnikatele č. 013.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 113 Daň z příjmu a daň z přidané hodnoty

1. Daň z příjmů

- 1.1. Splatná daň je částka daně z příjmu k úhradě (k nároku) s ohledem na základ daně (daňovou ztrátu) za období. Tvoří složku nákladů účetní jednotky (účtová skupina 68, účet Daň z příjmů - splatná). Součástí daňového nákladu účetní jednotky je i částka rozdílu mezi splatnou daní stanovenou k datu podpisu minulé účetní závěrky a splatnou daní vyčíslenou k datu podání příznání k dani z příjmů za minulé období.

2. Odložená daň z příjmů

- 2.1. Účetní jednotka účtuje o odložené dani (účtová skupina 68, účet Daň z příjmů - odložená), a to podle závazkové metody rozvahového přístupu, která vychází z přechodných rozdílů mezi daňovou základnou aktiva nebo závazku a jeho účetní hodnotou vykázanou v rozvaze. Daňovou základnou aktiva nebo závazku se rozumí hodnota tohoto aktiva nebo závazku pro daňové účely.
- 2.2. Přechodné rozdíly mohou být:
- a) zdanitelné; což jsou přechodné rozdíly, které vyústí ve zdanitelné výnosy při určování základu daně (daňové ztráty) budoucích období, kdy je účetní hodnota aktiva nebo závazku nárokována nebo uhrazena, tzn. že vedou k odloženému daňovému závazku (např. je-li účetní hodnota dlouhodobého hmotného majetku zohledňující účetní odpisy vyšší než hodnota tohoto majetku pro daňové účely),
 - b) odčitatelné; což jsou přechodné rozdíly, které vyústí v částky, které jsou odčitatelné při určování základu daně (daňové ztráty) budoucích období, kdy účetní hodnota aktiva nebo závazku je nárokována nebo uhrazena, tzn. že vedou k odložené daňové pohledávce (např. je-li účetní hodnota pohledávek po zohlednění opravných položek nižší než hodnota těchto pohledávek po zohlednění daňově uznatelných opravných položek).
- 2.3. Účetní jednotka o odložené daňové pohledávce vzniklé z odčitatelných přechodných rozdílů účtuje (účtová skupina 34, účet Odložená daňová pohledávka a závazek) pouze tehdy, je-li pravděpodobné, že základ daně, proti kterému bude možné využít odčitatelné přechodné rozdíly, je dosažitelný. Je pravděpodobné, že základ daně, proti kterému se odčitatelné přechodné rozdíly budou moci využít, je dosažitelný, jestliže existují dostatečné zdanitelné přechodné rozdíly, které se vztahují ke stejným správcům daní z příjmů a k téže zdaňované jednotce, u níž se očekává vrácení:

- a) ve stejném období, ve kterém je očekáván návrat odčitatelných přechodných rozdílů; nebo
- b) v obdobích, ve kterých daňová ztráta, která vyplývá z odložené daňové pohledávky, může být zpětně uplatnitelná nebo převedena do dalších období.

Za těchto okolností je odložená daňová pohledávka uznána v období, ve kterém odčitatelné přechodné rozdíly vznikají.

- 2.4. K datu sestavení účetní závěrky účetní jednotka proěřuje účetní hodnotu odložené daňové pohledávky a v případě, že je nepravděpodobné, že bude dosažen dostatečný základ daně, který by umožnil využití části nebo celé odložené daňové pohledávky, účetní hodnota odložené daňové pohledávky se snižuje. Snižování se provádí v rozsahu, v jakém je pravděpodobné, že dostatečný základ daně nebude dosažitelný.
- 2.5. Účetní jednotka o odložené daňové pohledávce vzniklé z převedených nevyužitých daňových ztrát nebo převedených nevyužitých daňových odpočtů účtuje (účtová skupina 34, účet Odložená daňová pohledávka a závazek) v rozsahu, v němž je pravděpodobné, že budoucím základem daně bude možné pokrýt nevyužitou daňovou ztrátu a nevyužitou daňovou odpočty budou moci být využity.
- 2.6. Odložené daňové pohledávky ani odložené daňové závazky se nediskontují.
- 2.7. Odložená daň se neúčtuje v případě přechodných rozdílů vzniklých z goodwillu nebo záporného goodwillu.

3. Daň z přidané hodnoty

- 3.1. Účetní jednotka, která je plátcem daně z přidané hodnoty (DPH) zaúčtuje tuto daň na vstupu za veškerá nakoupená zdanitelná plnění na vrub rozvahového účtu (účtová skupina 34, analytický účet v rámci účtu Zúčtování se státním rozpočtem) a na vrub příslušných účtů majetku či nakoupených výkonů zaúčtuje cenu bez daně s výjimkou případů, kdy je DPH součástí pořizovací ceny majetku (např. při pořizování osobních automobilů nebo plnění nesouvisejících s podnikáním). DPH na výstupu za uskutečněná zdanitelná plnění zaúčtuje ve prospěch rozvahového účtu (účtová skupina 34, analytický účet v rámci účtu Zúčtování se státním rozpočtem).
- 3.2. DPH na vstupu, u níž účetní jednotka neuplatnila nárok na odpočet, zahrne do nákladů (účtová skupina 66, účet Jiné provozní náklady). V případě, že účetní jednotka neuplatní nárok na odpočet DPH, postupuje podle následujícího odstavce.

3.3. Účetní jednotka, která jako plátce DPH neplatí nárok na odpočet DPH nebo není plátcem daně z přidané hodnoty účtuje nakoupený maje-

tek včetně daně z přidané hodnoty na příslušné účty majetku a veškeré nakoupené výkony účtuje včetně DPH na účet nakoupených výkonů.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 114 Inventarizační rozdíly

1. Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky v souladu s Českými účetními standardy pro podnikatele č. 007 a č. 022.
2. Za inventarizační rozdíl, jako rozdíl mezi účetním stavem majetku a závazků a skutečným stavem majetku a závazků zjištěným inventurou, se považují zpravidla případy, kdy
 - a) skutečný stav je nižší (manko, popř. schodek u pokladních hotovostí a cenin) než účetní stav a rozdíl mezi těmito stavy nelze doložit účetním dokladem nebo prokázat jiným způsobem stanoveným zákonem. Rozdíl se dále posuzuje zejména v souladu s příslušnými ustanoveními občanského a obchodního zákoníku, nebo zákoníku práce o odpovědnosti za škodu,
 - b) skutečný stav je vyšší (přebytek) než účetní stav a rozdíl mezi těmito stavy nelze doložit účetním dokladem nebo prokázat jiným způsobem stanoveným zákonem. Rozdíl se dále posuzuje zejména v souladu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o věci ztracené, skryté, opuštěné, majetkovém prospěchu.
3. Rozdíly podle odstavce 2 se zaúčtují do účtové skupiny 66, např. účet Jiné provozní náklady, popř. účtové skupiny 76, např. účet Jiné provozní výnosy s výjimkou:
 - a) schodku u pokladní hotovosti, záloh k vyúčtování, cenin a podobně, které se zaúčtují zpravidla jako pohledávka,
 - b) chybějících cenných papírů, kdy je nutno úbytek z tohoto titulu účtovat na oddělených analytických účtech „Cenné papíry v umorovacím řízení“ a zahájit umorovací řízení.
4. V případě, že se při inventarizaci závazků zjistí, že jejich částka je vyšší než jejich výše v účetnictví, zvýšení se zaúčtuje přímo na účtu závazků se souvztažným zápisem na vrub příslušného účtu nákladů.

Český účetní standard pro finanční instituce č. 115 Konsolidace

1. **Vymezení pojmů pro účely konsolidace**
 - 1.1. Konsolidovanou účetní závěrkou se rozumí účetní závěrka ekonomického seskupení účetních jednotek, která slučuje stav majetku a závazků a dosažené výsledky hospodaření mateřské společnosti (ovládající osoby) s její podílovou účastí v dceřiných společnostech, přidružených společnostech, společných podnicích (ovládané osoby), ve kterých vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující nebo podstatný vliv.
 - 1.2. Konsolidovaná účetní závěrka slouží k informování akcionářů mateřské společnosti o majetku a závazcích, vlastním kapitálu, zisku (ztrátě) a finanční situaci skupiny subjektů, které tvoří konsolidační celek. Konsolidovaná účetní závěrka neslouží pro účely daňové ani pro účely rozdělování hospodářského výsledku.
 - 1.3. Podíly se zpětnou vazbou se rozumí cenné papíry a podíly konsolidující účetní jednotky v držení konsolidovaných účetních jednotek. Totéž platí i vůči konsolidujícím účetním jednotkám v dílčích konsolidačních celcích.
 - 1.4. Konsolidačním rozdílem se rozumí rozdíl mezi pořizovací cenou podílů upravenou o opravné položky a jejich oceněním podle podílové účasti mateřské společnosti na skutečné výši vlastního kapitálu dceřiné nebo přidružené společnosti k datu získání rozhodujícího nebo podstatného vlivu.
2. **Konsolidační pravidla**
 - 2.1. Mateřská společnost před zahájením konsolidace stanoví a vyhlásí konsolidační pravidla, podle kterých konsolidující účetní jednotky

upraví předkládané údaje pro sestavení konsolidované účetní závěrky.

- 2.2. Mateřská společnost vyhlásí kromě konsolidačních pravidel také vymezení konsolidačního celku, popř. dílčího konsolidačního celku ve formě organizačního schématu s uvedením názvu a sídla konsolidovaného subjektu, stupně vlivu a procenta účasti v jednotlivých konsolidovaných účetních jednotkách.
- 2.3. Konsolidační pravidla obsahují zejména:
- způsoby oceňování majetku a závazků,
 - kurz pro přepočítání cizích měn na Kč,
 - požadavky na úpravu údajů účetní závěrky, které konsolidované účetní jednotky poskytují mateřské společnosti, popř. požadavky na další údaje a informace potřebné pro uvedení v příloze konsolidované účetní závěrky za konsolidační celek, které nejsou obsaženy v účetních závěrkách konsolidovaných účetních jednotek, jakož i stanovení způsobu při vylučování vzájemných účetních případů,
 - vypořádání konsolidačního rozdílu,
 - termíny předkládání řádných účetních závěrek a ostatních údajů, termíny předložení konsolidovaných účetních závěrek nižších konsolidačních celků zařazených do konsolidačního celku mateřské společnosti a termín (den) sestavení konsolidované účetní závěrky konsolidačního celku, a to pro případy sestavování konsolidace po jednotlivých úrovních.
- 2.4. Mateřská společnost určí termín pro sestavení konsolidované účetní závěrky po dohodě se subjekty konsolidačního celku tak, aby byla konsolidovaná účetní závěrka sestavena a ověřena v termínech stanovených zvláštními právními předpisy nebo předpisy vydanými regulatorními a dohledovými orgány. Konsolidovaná účetní závěrka musí být sestavena v termínu umožňujícím její schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů tak, aby mohla být v návaznosti na to zveřejněna do konce bezprostředně následujícího účetního období.

3. Charakteristika a etapy metody plné konsolidace

3.1. Plnou metodou konsolidace se rozumí:

- začlenění jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty konsolidovaných účetních jednotek v plné výši po případném přetřídění a úpravách rozvahy a výkazu zisku ztráty mateřské společnosti,
- vyloučení vzájemných pohledávek a závazků, nákladů a výnosů mezi subjekty konsolidačního celku,
- vypořádání konsolidačního rozdílu a jeho odpis,
- rozdělení vlastního kapitálu a hospodářského výsledku běžného účetního období konsolidovaných účetních jednotek na podíl

případající mateřské společnosti a ostatním (menšinovým) držitelům podílů v konsolidovaných účetních jednotkách,

- vyloučení podílů mateřské společnosti v konsolidovaných účetních jednotkách a vyloučení jejich vlastního kapitálu, které se vztahuje k těmto podílům,
 - vypořádání podílů se zpětnou vazbou.
- 3.2. Konsolidované účetní jednotky
- v závislosti na konsolidačních pravidlech a organizaci konsolidace přetřídí a upraví údaje svých závěrek,
 - uskuteční úpravy oceňování podle principů oceňování vyhlášených v konsolidačních pravidlech. Úpravy provedou pouze ty konsolidované účetní jednotky, jejichž oceňovací principy se odlišují od principů stanovených konsolidačními pravidly a podstatným způsobem by ovlivnily pohled na ocenění majetku a závazků v konsolidované účetní závěrce včetně vykázaného hospodářského výsledku,
 - v případě, že mají pobočky v zahraničí ve formě vnitřní organizační jednotky, vyloučí rovněž dlouhodobě poskytnuté prostředky a poskytnuté dlouhodobé úvěry.
- 3.3. Mateřská společnost
- sečte přetříděné a upravené údaje ze své účetní závěrky s přetříděnými a upravenými údaji účetních závěrek konsolidovaných subjektů,
 - vyloučí veškeré vzájemné pohledávky a závazky mezi všemi konsolidovanými účetními jednotkami,
 - vyloučí náklady a výnosy ze zúčtovaných výkonů z titulu služeb, pokud mají významnější vliv na konsolidovaný hospodářský výsledek a dále vyloučí veškeré vzájemné účetní případy z titulu finančních operací, a to zpravidla v těchto případech:
 - úrokové náklady a výnosy,
 - jiné náklady a výnosy,
 - zisky a ztráty ze vzájemných obchodů s cennými papíry a deriváty,
 - přijaté a vyplacené dividendy nebo podíly na zisku mezi konsolidovanými účetními jednotkami,
 - vzájemné vztahy z poskytnutých úvěrů a přijatých vkladů,
 - nakoupené cenné papíry emitované subjekty zařazenými do konsolidačního celku,
 - cese pohledávek a k nim se vztahující zástavní operace,
 - pohledávky a závazky z finančního pronájmu,
 - nedokončené devizové a finanční operace bez kurzových rozdílů vznikajících v přepočtu cizí měny na Kč,
 - vzájemné účetní případy účtované na podrozvahových účtech,

- d) vypořádá konsolidační rozdíl,
- e) v konsolidované rozvaze sníží položku „Kladný konsolidační rozdíl“ nebo zvýší položku „Záporný konsolidační rozdíl“ o přijaté dividendy nebo podíly na zisku, které pocházejí ze zisku před datem zahrnutí subjektu do konsolidačního celku,
- f) rozdělí vlastní kapitál (bez hospodářského výsledku běžného účetního období) v konsolidované rozvaze na podíl připadající mateřské společnosti a na podíl ostatních (menšinových) držitelů podílů v konsolidovaných účetních jednotkách. Rozdělení se provede v poměru procentní výše podílu mateřské společnosti na základním kapitálu nebo hlasovacích právech konsolidovaných účetních jednotek. Rozdělí zisk (ztrátu) běžného účetního období v konsolidovaném výkazu zisku a ztráty na „Zisk (ztrátu) za účetní období bez menšinových podílů“ připadající mateřské společnosti a na „Menšinový zisk (ztrátu) běžného účetního období“ připadající ostatním (menšinovým) držitelům podílů v dceřiné společnosti. Rozdělení se provede v poměru procentní výše podílu mateřské společnosti na základním kapitálu nebo hlasovacích právech dceřiných společností,
- g) vypořádá v konsolidované účetní závěrce podíly se zpětnou vazbou, pokud jejich pořízení není zakázáno zvláštními předpisy tak, že je vykáže jako vlastní akcie.

4. Charakteristiky a etapy metody ekvivalence

- 4.1. Podíly v přidružených společnostech mateřská společnost ocení v konsolidované rozvaze metodou ekvivalence v souladu s vyhláškou.

5. Charakteristiky a etapy konsolidace poměrnou metodou

- 5.1. Poměrnou metodou se rozumí:
- a) začlenění jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty společných podniků v poměrné výši odpovídající podílu mateřské společnosti na společném podniku, po případném přetřídění a úpravách do rozvahy a výkazu zisku a ztráty mateřské společnosti,

- b) vyloučení vzájemných pohledávek a závazků, nákladů a výnosů mezi subjekty konsolidačního celku
- c) vypořádání konsolidačního rozdílu a jeho odpis,
- d) vyloučení vlastního kapitálu společných podniků, který se váže k vylučovaným podílovým cenným papírům a vkladům. Při použití poměrné metody konsolidace se nevykazují žádné menšinové podíly,
- e) vyloučení podílů mateřské společnosti ve společných podnicích,
- f) vypořádání podílů se zpětnou vazbou.

- 5.2. Postup při konsolidaci poměrnou metodou je obdobný postupu při použití konsolidace plnou metodou (bod 3. tohoto standardu) s tím, že vyloučení vzájemných operací mezi společným podnikem a ostatními podniky v konsolidačním celku a vyloučení podílů se zpětnou vazbou se předradí sumarizaci údajů účetních závěrek mateřské společnosti a společných podniků.
- 5.3. Konsolidační rozdíl se řeší shodně s řešením konsolidačního rozdílu u plné metody.

6. Obecná pravidla

- 6.1. Konsolidovaná účetní závěrka se sestavuje ke dni stanovenému v konsolidačních pravidlech a na základě účetních závěrek mateřské společnosti, dceřiných a přidružených podniků za příslušné účetní období k rozvahovému dni řádné účetní závěrky mateřské společnosti, popř. na základě konsolidovaných účetních závěrek dílčích konsolidačních celků a dalších údajů, které na základě konsolidačních pravidel poskytují konsolidované účetní jednotky mateřské společnosti.
- 6.2. Konsolidovaná rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přílohy musí být podepsány odpovědnými osobami, tzn. statutárním orgánem mateřského podniku. Připojením podpisového záznamu se považuje konsolidovaná účetní závěrka za sestavenou.
- 6.3. Mateřská společnost je povinna umožnit každému nahlédnout do výroční zprávy. Mateřská společnost zveřejní v oznámení o vydání konsolidované výroční zprávy místo, kde lze získat kopii celé nebo části této zprávy.

**Příloha k Českým účetním standardům pro finanční instituce
Společná ustanovení ke směrné účtové osnově**

Účtová třída 0 - Zúčtovací vztahy ČNB

Na účtech účtových skupin 01 a 02 účtuje ČNB pohledávky a závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu, bankám Evropského systému centrálních bank a ostatním zahraničním subjektům, pohledávky a závazky vůči tuzemským bankám, emitované krátkodobé cenné papíry ČNB a emitované oběživo.

**Účtová třída 1 - Pokladní, bankovní
a mezibankovní účty**

1. V účtové třídě 1 se účtuje o:
 - a) pokladní hotovosti, zlatu, jiných pokladních hodnotách (účtová skupina 11),
 - b) vkladech, úvěrech a ostatních závazcích a pohledávkách za centrálními bankami (účtová skupina 12),
 - c) vkladech, úvěrech a ostatních závazcích a pohledávkách za jinými bankami (účtová skupina 13),
 - d) vkladech, úvěrech družstevních záložen (účtové skupiny 14 a 15),
 - e) závazcích z cenných papírů a jiných hodnot (účtové skupiny 16 a 17).
2. Účetní případy vyplývající z mezibankovních operací se účtují přímo na vrub nebo ve prospěch loro účtu či nostro účtu se souvztažným zápisem ve prospěch nebo na vrub příslušného souvztažného účtu.
3. Účty třídy 1 se člení na Kč a cizí měnu podle měny, ve které je otevřen účet, poskytnut nebo přijat úvěr, zúčtovány závazky z cenných papírů a z jiných hodnot. Pokladní hodnoty se člení na Kč a cizí měnu podle banky emitující bankovky a mince.
4. V účtové skupině 11 se účtuje o:
 - a) bankovkách a mincích v tuzemské měně a hodnotě bankovek a mincí v cizí měně, o oběžných zlatých a oběžných stříbrných mincích v tuzemské měně,
 - b) o zlatu raženém a neraženém, které je v majetku účetní jednotky a nejde o sbírku mincí, nebo se nejedná o oběžné zlaté mince v tuzemské měně,
 - c) o jiných pokladních hodnotách, kterými se rozumí zejména drahé kovy s výjimkou zlata, nakoupené cestovní šeky bank, hodnoty na cestě, zásoba kolků a známek. O nakoupených ostatních ceninách se účtuje jako o nákladech příštích období, nejsou-li přísně zúčtovatelnými tiskopisy. O ceninách, které jsou přísně zúčtovatelnými tiskopisy (stravenky závodního stravování vlastní závodní jídelny apod.) se účtuje v podrozvaze v účtové skupině 99 jako o hodnotách v evidenci.

Na účtech účtové skupiny 11 se neúčtují bezhotovostní platby na cestě, o kterých se účtuje na účtech v účtové skupině 21, popř. 22 nebo účtové skupiny 32.

5. V účtové skupině 12 se účtuje o:
 - a) peněžních prostředcích bank na běžných účtech u ČNB a u ostatních centrálních bank,
 - b) povinných minimálních rezervách bank a peněžních rezervách u ČNB,
 - c) o úvěrech poskytnutých bankami centrálním bankám včetně poskytnutých úvěrů v rámci repo obchodů,
 - d) o přijatých úvěrech od centrálních bank včetně přijatých úvěrů v rámci repo obchodů,
 - e) o termínových vkladech u centrálních bank,
 - f) termínových vkladech centrálních bank.

V této účtové skupině se neúčtuje o šecích, o šecích předaných ČNB k inkasu, o nichž se účtuje v účtové skupině 32.
6. V účtové skupině 13 se účtuje o:
 - a) peněžních prostředcích na běžných účtech u jiných bank,
 - b) termínových vkladech u jiných bank,
 - c) poskytnutých úvěrech jiným bankám včetně poskytnutých úvěrů v rámci repo obchodů,
 - d) ostatních pohledávkách za jinými bankami (např. z plateb ze záruk, faktoringu, akreditivu apod.),
 - e) klasifikovaných úvěrech, vkladech a ostatních pohledávkách za jinými bankami a opravné položce k nim,
 - f) o peněžních prostředcích na běžných účtech jiných bank,
 - g) termínových vkladech jiných bank,
 - h) přijatých úvěrech od jiných bank včetně přijatých úvěrů v rámci repo obchodů,
 - i) ostatních závazcích vůči jiným bankám (např. z plateb ze záruk, faktoringu, akreditivu apod.)

V této účtové skupině se účtuje také o poskytnutém úvěru, ke kterému se spojí několik bank s rozdělením peněžní účasti, rizika a úroku na každou banku (gestor, účastník, spoluúčastník). Účtují se zde také operace prováděné s následujícími subjekty: European Investment Bank, African Development Bank, Asian Development Bank, Caribbean Development Bank, Council of Europe Resettlement Fund, Council of Europe Social Development Fund, European Bank for Reconstruction and Development, European Investment Fund, Inter-American Development Bank, International bank for Reconstruction

and Development, Nordic Investment Bank, International Finance Corporation, Inter-American Investment Corporation.

7. V účtových skupinách 14 a 15 se účtuje o (jen družstevní záložny):

- a) běžných účtech družstevních zálož,
- b) krátkodobých termínových vkladech družstevních zálož,
- c) dlouhodobých termínových vkladech družstevních zálož,
- d) běžných účtech jiných družstevních zálož,
- e) krátkodobých termínových vkladech jiných družstevních zálož,
- f) dlouhodobých termínových vkladech jiných družstevních zálož,
- g) poskytnutých úvěrech jiným družstevním záložnám,
- h) přijatých úvěrech od jiných družstevních zálož nebo bank,
- i) klasifikovaných úvěrech poskytnutých družstevním záložnám,
- j) opravné položce ke klasifikovaným úvěřům.

Neúčtují se zde přijaté vklady a poskytnuté úvěry členům družstev, vklady jiných právnických osob a úvěry poskytnuté obcím v České republice. Neúčtují se zde ani ostatní pohledávky a závazky vůči členům, o nichž se účtuje na účtech v účtové skupině 34.

8. V účtové skupině 16 se účtuje o závazcích z jiných hodnot (např. rekurzy při převodu finančních aktiv, tzn. že účetní jednotka účtuje o finančním závazku, jestliže prodá pohledávku a zároveň se zaváže odškodnit kupujícího, pokud inkaso pohledávky nedosáhne určité úrovně).

9. V účtové skupině 17 se účtuje o závazcích, které vznikly účetní jednotce při prodeji vypůjčených cenných papírů nebo cenných papírů přijatých v reverzních repo obchodech (závazky z krátkých prodejů).

Účtová třída 2 - Účty klientů

1. V účtové třídě 2 se účtuje o:

- a) poskytnutých úvěrech vč. poskytnutých úvěřů v rámci repo obchodů, spotřebních úvěrech nekategorizovaných,
- b) ostatních pohledávkách za subjekty, které nejsou bankami nebo dalšími subjekty podle ustanovení k účtové skupině 13 (účtová skupina 21, 24),
- c) vkladech a úvěrech přijatých od subjektů, které nejsou bankami, družstevními záložnami nebo dalšími subjekty podle ustanovení k účtové skupině 13 včetně přijatých úvěřů v rámci repo obchodů (účtová skupina 22, 23),
- d) emitovaných krátkodobých cenných papírech (účtová skupina 26),
- e) účelových pohledávkách a závazcích vůči klientům (účtová skupina 27),

f) operacích na zvláštních účtech ČNB a ČSOB (účtová skupina 20, 25),

g) vkladech a úvěrech, klasifikovaných úvěrech a opravných položkách ke klasifikovaným úvěřům družstevní záložny vůči členům (účtová skupina 28),

h) zúčtování s orgány státu a obdobnými orgány (účtová skupina 29 - jen ČNB).

2. Na účtech účtové skupiny 20 účtuje ČNB v souladu se zvláštními předpisy.

3. Na účtech účtové skupiny 21 se účtují:

a) standardní úvěry (krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé včetně úvěřů poskytnutých podle zákona o stavebním spoření, hypotečních úvěřů a úvěřů, které mají charakter podřízeného aktiva) poskytnuté klientům,

b) spotřební úvěry nekategorizované, kterými se rozumí úvěry poskytnuté fyzickým osobám pro osobní účely (nejdou to úvěry pro účely podnikání ani úvěry hypoteční) a pohledávky z karet (např. kreditních). Na samostatném účtu spotřebních úvěřů nekategorizovaných se účtuje za předpokladu, že je přípustné posuzovat snížení hodnoty těchto úvěřů za portfolio úvěřů (zvláštní předpis ČNB). Na samostatném účtu v této účtové skupině se účtuje opravná položka ke spotřebním úvěřům nezařazeným do kategorií podle předpisu ČNB, kterou účetní jednotka tvoří ve výši statistického odhadu očekávaného nesplacení tohoto portfolia,

c) ostatní pohledávky za klienty (např. ze záruk, akreditivů, faktoringu, debetních zůstatků na účtech klientů),

d) účtovou skupinu 21 použijí družstevní záložny pro úvěry poskytnuté obcím v ČR a poskytnuté půjčky Zajišťovacímu fondu družstevních zálož.

V této účtové skupině se účtuje také o poskytnutém úvěru, ke kterému se spojí několik subjektů s rozdělením peněžní účasti, rizika a úroku na každý subjekt (gestor, účastník, spoluúčastník). Neúčtují se zde nakoupené směnky, o nichž se účtuje na účtech cenných papírů s výjimkou smenek, které může účetní jednotka použít pro refinancování centrální bankou.

4. Na účtech účtové skupiny 22 se účtují:

a) peněžní prostředky na běžných účtech (i kontokorentních účtech) klientů,

b) úsporné vklady přijaté od klientů, kterými se rozumí vklady na vkladních knížkách fyzických a právnických osob; na účtu úsporných vkladů se účtuje také stavební spoření klientů,

c) termínové vklady klientů,

d) ostatní závazky vůči klientům, např. platby přijaté účetní jednotkou pro klienty do doby jejich vyplacení nebo připsání na účet,

e) vkladní listy,

- f) vkladové certifikáty,
g) v účtové skupině 22 účtují družstevní záložny přijaté vklady od jiných právnických osob.
Za vklady se splatností jsou považovány vklady, jejichž ukončení před dohodnutou splatností není možné, nebo je možné, ale s určitou sankcí. Za vklady s výpovědní lhůtou jsou považovány vklady, jejichž ukončení není možné před uplynutím výpovědní lhůty, nebo je možné, ale s určitou sankcí. Neúčtuje se zde o závazcích účetní jednotky, které vyplývají z emise vlastních cenných papírů, a jiných závazcích vůči třetím osobám, o nichž se účtuje v účtové třídě 3.
5. Na účtech účtové skupiny 23 se účtují přijaté úvěry od klientů, kteří nejsou bankami, včetně přijatých úvěrů v rámci repo obchodů.
6. Na účtech účtové skupiny 24 se účtují úvěry a ostatní pohledávky za klienty, dojde-li ke snížení jejich hodnoty a účetní jednotka k nim tvoří opravné položky.
7. Na účtech účtové skupiny 25 účtuje ČSOB agendy z pověření.
8. Na účtech účtové skupiny 26 se účtují:
a) emitované dluhopisy peněžního trhu, jestliže účetní jednotka je bankou a dluhopisy odpovídají charakteristice cenných papírů peněžního trhu,
b) ostatní emitované dluhopisy se splatností do 1 roku včetně,
c) emitované vlastní směnky a akceptované cizí směnky, kdy je účetní jednotka prvním akceptantem, se splatností do 1 roku včetně. Neúčtují se zde vkladní listy ani vkladové certifikáty, o nichž se účtuje v účtové skupině 22.
9. V účtové skupině 27 se účtují vklady obligatorně vázané účetní jednotkou podle zvláštních právních předpisů (jistiny a kauce složené při privatizaci). V této účtové skupině se může účtovat i např. správa splacených vkladů před vznikem společnosti např. podle § 60 obchodního zákonníku. Vykonává-li účetní jednotka pro jiný subjekt např. správu pohledávek na základě mandátních nebo komisionářských smluv, může pro tyto účely použít účty v účtové skupině 27 s tím, že zůstatky na těchto účtech neovlivní rozvahu ani výkaz zisku a ztráty účetní jednotky.
10. V účtové skupině 28 se účtuje o (jen družstevní záložny):
a) běžných účtech členů,
b) krátkodobých termínových vkladech členů,
c) dlouhodobých termínových vkladech členů,
d) úsporných vkladech členů,
e) poskytnutých krátkodobých úvěrech členům,
f) poskytnutých střednědobých úvěrech členům,
g) poskytnutých dlouhodobých úvěrech členům,
h) klasifikovaných úvěrech poskytnutých členům,
i) opravných položkách ke klasifikovaným úvěrům.
11. V účtové skupině 29 účtuje ČNB o příjmech a výdajích státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků a o prostředcích státních fondů, orgánů státu nebo územních samosprávných celků. Dále v této účtové skupině účtuje ČNB státní finanční aktiva a pasiva, pohledávky a závazky vlády ve vztahu k zahraničí a zúčtování prostředků České republiky.
- Účtová třída 3 - Cenné papíry, deriváty, ostatní pohledávky a závazky a přechodné účty**
1. V účtové třídě 3 se účtuje o:
a) pohledávkách a závazcích z inkasa a ze zúčtování (účtová skupina 32),
b) prostředcích přijatých, popř. poskytnutých tuzemským pobočkám a jednatelstvím a provozních prostředcích ve vztahu k zahraničním pobočkám a jednatelstvím (účtová skupina 33),
c) různých pohledávkách a závazcích z nefinančních činností, zúčtování se zaměstnanci, orgány sociálního zabezpečení a zdravotními pojišťovnami, zúčtování se státním rozpočtem (účtová skupina 34),
d) účetních případech na účtech časového rozlišení, dohadných položek a uspořádacím účtu (účtová skupina 35),
e) pohledávkách a závazcích z obchodování s cennými papíry a z emise vlastních cenných papírů, operacích s cennými papíry a deriváty pro klienty (účtová skupina 37),
f) cenných papírech k prodeji (účtová skupina 36) a cenných papírech k obchodování (účtová skupina 38), závazky z příspěvků penzijního připojištění,
g) derivátech (účtová skupiny 31, 39).
2. V účtové skupině 31 se účtují:
a) marže pro burzovní deriváty v členění na marže pro futures a pro opce a dále v členění na marže složené pro burzovní deriváty na vlastní účet a pro burzovní deriváty pro klienta, a také vypořádané změny reálných hodnot burzovních derivátů,
b) v reálných hodnotách pevné termínové operace s úrokovými, měnovými, akciovými, komoditními a úvěrovými nástroji,
c) změny reálných hodnot přijatých záruk, jestliže účetní jednotka je nesjednala za účelem zajištění finančního aktiva (o takovýchto přijatých zárukách je účtováno jako o úvěrových derivátech). Změny reálných hodnot derivátů se účtují souvztažně s náklady v účtové skupině 61 popř. výnosy v účtové skupině 71 s výjimkou některých zajišťovacích derivátů (např. při použití zajištění peněžních toků); u nich se účtuje souvztažně s účty v účtové skupině 56.

3. Na účtech účtové skupiny 32 se účtuje o šecích, směnkách a ostatních hodnotách přijatých k inkasu od korespondentů nebo klientů. V případě, že uvedené hodnoty jsou účtovány ve prospěch účtu korespondenta nebo klienta okamžitě, jsou souvztažnými účty k účtům této účtové skupiny přímo příslušné účty účtové třídy 1 nebo 2. V této účtové skupině se vedou uspořádací účty pro zúčtování s clearingovým centrem používané v případě, že banka neúčtuje přímo mezi účtem v účtové skupině 12 a příslušnými účty v jednotlivých účtových třídách.
4. V účtové skupině 33 se účtují prostředky přijaté centrálou účetní jednotky od tuzemských poboček a jednatelství nebo svěřené centrálou účetní jednotky tuzemským pobočkám a jednatelstvím. Účtují se zde také krátkodobé a střednědobé prostředky přijaté od zahraničních poboček a jednatelství nebo krátkodobé a střednědobé prostředky svěřené jim centrálou účetní jednotky v běžném provozním styku. Neúčtují se zde prostředky dlouhodobě svěřené pobočkám a jednatelstvím v zahraničí, o těchto prostředcích se účtuje na účtech účtové skupiny 42 v centrále účetní jednotky a účtové skupině 56 popř. 53 v zahraničních pobočkách nebo jednatelstvích.
5. V účtové skupině 34 se účtují zejména:
 - a) pohledávky a závazky vyplývající z obchodně-závazkových vztahů, které nejsou finančními činnostmi účetní jednotky,
 - b) poskytnuté nebo přijaté provozní zálohy,
 - c) závazky popř. pohledávky z pracovně právních vztahů včetně poskytnutých záloh na mzdy a platy,
 - d) závazky a pohledávky vyplývající ze vztahů účetní jednotky k sociálním institucím (sociální a zdravotní pojištění apod.),
 - e) pohledávky a závazky účetní jednotky ke státnímu rozpočtu zejména z titulu daně z příjmů a daně z přidané hodnoty (např. z titulu plateb daní včetně srážkové daně z kupónu a úroků u dluhopisů, závazky z titulu daně z příjmů stanovené zvláštní sazbou, pohledávky a závazky z titulu daně z přidané hodnoty),
 - f) odložené daňové pohledávky a závazky daně z příjmů,
 - g) opravná položka k pohledávkám z obchodně-závazkového styku a poskytnutým zálohám,
 - h) na účtech v účtové skupině 34 se účtují ostatní pohledávky a závazky vůči členům z činností, které družstevní záložny poskytují svým členům. V této účtové skupině se na samostatném účtu účtují rovněž pohledávky a závazky vůči Zajišťovacímu fondu družstevních záložen.

V této účtové skupině se neúčtuje o pohledávkách z finančních činností za bankami a druž-
6. V účtové skupině 35 se účtuje o časovém rozlišení nákladů a výnosů, příjmů a výdajů, dohadných položkách aktivních a pasivních a kurzových rozdílech. Součástí této účtové skupiny nejsou naběhlé úroky (účtované souvztažně s účty výnosů či nákladů) vztahující se k finančním nástrojům. Naběhlé úroky jsou součástí účtových skupin, v nichž je o finančních nástrojích účtováno.
7. Na účtech účtové skupiny 36 se účtuje o nakoupených cenných papírech nezařazených do cenných papírů k obchodování nebo držení do splatnosti, ani o dluhových cenných papírech pořízených v primárních emisích, které nejsou určeny k obchodování. Na příslušných účtech této účtové skupiny se účtují také cenné papíry k prodeji, které byly poskytnuty jako kolaterál v repo obchodech nebo byly půjčeny. Cennými papíry, o kterých se účtuje v této účtové skupině, jsou bezkuponové dluhopisy k prodeji emitované státem a bezkuponové dluhopisy k prodeji emitované FNM, ČKA, bezkuponové dluhopisy k prodeji emitované centrálními bankami, kuponové dluhopisy k prodeji včetně státních a komunálních, nakoupené akcie k prodeji či zatímní listy a podíly nepředstavované cennými papíry, které nejsou účastmi s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, podílové listy k prodeji (neúčtují se zde vlastní podílové listy emitované podílovými fondy; o nich se účtuje v účtové skupině 56), ostatní bezkuponové dluhopisy k prodeji, směnky k prodeji, cenné papíry k prodeji vzniklé v procesu sekuritizace (jiné než hypoteční zástavní listy). Účtují se zde i opravné položky k ostatním podílům, které se neoceňují na reálnou hodnotu.
8. V účtové skupině 37 se účtují :
 - a) závazky a pohledávky z nákupů a prodeje cenných papírů prováděných prostřednictvím burzy nebo jiných subjektů včetně obchodníků s cennými papíry, vypořádání nákupů nebo prodeje cenných papírů, jestliže účetní jednotka neúčtuje přímo mezi účty cenných papírů a peněžních prostředků, poskytnuté marže, jsou-li při obchodování s cennými papíry po účetní jednotce požadovány,
 - b) upsané cenné papíry určené k umístění na veřejnosti, jestliže účetní jednotka obstarává emisi cenných papírů klienta,
 - c) pohledávky a závazky z obchodů s cennými papíry a deriváty pro klienta, zejména závazky z titulu přijaté hotovosti určené ke koupi cenných papírů nebo umístění

- do jiných finančních nástrojů a z titulu hotovosti určené k vrácení klientovi,
- d) závazky vůči klientovi z obhospodařování nebo správy finančních nástrojů,
- e) pohledávky za akcionáři z upsaného základního kapitálu,
- f) závazky z nevyplacených dividend a závazky z upsaného kapitálu do doby zapsání základního kapitálu nebo jeho zvýšení do obchodního rejstříku,
- g) závazky z vylosovaných nebo splatných dluhopisů a hypotečních zástavních listů a neproplacených kuponů, které nebyly dosud proplaceny věřitelům,
- h) závazky z příspěvků penzijního připojištění (jen penzijní fondy) přijaté od účastníků penzijního připojištění a od státu včetně státního příspěvku a zhodnocení podle rozdělení zisku,
- i) na účtech v účtové skupině 37 se účtuje o pohledávkách a závazcích vůči členům družstevní záložny, např. z titulu uhrazovací povinnosti člena.
9. Na účtech účtové skupiny 38 se účtuje o cenných papírech držených za účelem obchodování a dosahování zisku z cenových rozdílů v krátkém časovém období. Na příslušných účtech této účtové skupiny se účtují cenné papíry k obchodování, které byly poskytnuty jako kolaterál v repo obchodech nebo byly půjčeny. Cennými papíry, o kterých se účtuje v této účtové skupině jsou bezkuponové dluhopisy emitované státem a bezkuponové dluhopisy emitované FNM, ČKA, bezkuponové dluhopisy emitované centrálními bankami, kuponové dluhopisy včetně státních a komunálních, akcie, podílové listy (neúčtují se zde vlastní podílové listy emitované podílovými fondy; o nich se účtuje v účtové skupině 56), ostatní bezkuponové dluhopisy, směnky, cenné papíry zajištěné aktivy (tj. cenné papíry vzniklé v procesu sekuritizace jiné než hypoteční zástavní listy). Neúčtuje se zde o vlastních akciích (účtují se v účtové skupině 56), vlastních dluhopisech (účtují se na účtech emitovaných cenných papírů), o vlastních směnkách (účtuje se o nich na účtech emitovaných cenných papírů).
10. V účtové skupině 39 se účtuje o opčních premiích z nakoupených a prodaných opcí s úrokovými, měnovými, akciovými, komoditními a úvěrovými nástroji a změnách v reálných hodnotách opcí.
1. V této účtové třídě se účtují:
 - a) účasti, dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování a cenné papíry držené do splatnosti (účtová skupina 41),
 - b) prostředky poskytnuté zahraničním pobočkám a jednatelstvím (účtová skupina 42),
 - c) dlouhodobý hmotný majetek a jeho pořízení, zásoby (účtové skupiny 43 a 48),
 - d) dlouhodobý nehmotný majetek a jeho pořízení (účtová skupina 47).
 2. Na účtech účtové skupiny 41 se účtují:
 - a) účasti s podstatným a rozhodujícím vlivem,
 - b) dluhové cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování a cenné papíry držené do splatnosti. Těmito cennými papíry jsou směnky, cenné papíry zajištěné aktivy, kuponové dluhopisy, státní bezkuponové dluhopisy, bezkuponové dluhopisy centrálních bank, ostatní bezkuponové dluhopisy,
 - c) opravné položky.
 3. V účtové skupině 42 se účtují prostředky dlouhodobě poskytnuté pobočkám a jednatelstvím v zahraničí (nejde o účasti). Účtují se zde i prostředky, které poskytla centrála pro jejich prostřednictvím poskytnuté dlouhodobé úvěry zvláštního charakteru.
 4. Na účtech účtové skupiny 43 se účtuje o dlouhodobém hmotném majetku a oprávkách k dlouhodobému hmotnému majetku. Účtuje se zde též o výdajích na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a poskytnutých zálohách na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a opravných položkách k těmto zálohám (při přechodném snížení jejich hodnoty).
 5. Na účtech účtové skupiny 47 se účtuje o dlouhodobém nehmotném majetku a oprávkách k dlouhodobému nehmotnému majetku. Účtuje se zde též o výdajích na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a poskytnutých zálohách na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a opravných položkách k těmto zálohám (při přechodném snížení jejich hodnoty).
 6. V účtové skupině 48 se účtuje o zásobách, pokud se o nich neúčtuje jako o časovém rozlišení (účtová skupina 35, účet Náklady příštích období). Pořízení zásob v průběhu běžného účetního období se účtuje přímo na vrub nákladů v účtové skupině 63. Počáteční zůstatek (skutečný stav zásob zjištěný inventurou za předchozí účetní období) se na počátku následujícího účetního období odúčtuje z účtové skupiny 48 na vrub nákladů v účtové skupině 63. Na konci účetního období se skutečný stav zásob zjištěný inventurou účtuje ve prospěch nákladů v účtové skupině 63 a na vrub účtu v účtové skupině 48.

**Účtová třída 4 - Dlouhodobý nehmotný,
dlouhodobý hmotný majetek, účasti,
cenné papíry držené do splatnosti
a ostatní dlouhodobé finanční
investice, zahraniční pobočky a jednatelství**

**Účtová třída 5 - Kapitálové účty,
dlouhodobé závazky a závěrkové účty**

1. Na účtech účtové třídy 5 se účtuje o:
 - a) dotacích a obdobných prostředcích (účtová skupina 50),
 - b) emitovaných dlouhodobých cenných papírech (účtová skupina 52),
 - c) podřízených finančních závazcích (účtová skupina 53),
 - d) rezervách (účtová skupina 54),
 - e) rezervních fondech a ostatních fondech ze zisku (účtová skupina 55),
 - f) základním kapitálu, kapitálových fondech a dlouhodobých závazcích zahraniční pobočky k centrále (účtová skupina 56),
 - g) hospodářském výsledku (účtová skupina 57 a 59),
 - h) závěrkových účtech (účtová skupina 58).
2. Na účtech účtové skupiny 50 se účtuje o dotacích a obdobných prostředcích, které účetní jednotky obdržely od státu nebo jiných subjektů. Účty se dále člení podle subjektů, které prostředky poskytly a podle účelu, na které byly poskytnuty. Při přijetí prostředků od poskytovatele, popř. jejich vrácení poskytovateli, je účtováno se souvztažnými zápisy na účtech v účtové skupině 12 nebo 13. Podle účelu dotace, resp. účelu obdobných prostředků, jsou souvztažnými zápisy při jejich použití zápisy na účtech účtové skupiny 56, 43, 47 nebo na příslušné účty účtové třídy 7 s případným časovým rozlišením.
3. Na účtech účtové skupiny 52 se účtuje o emitovaných cenných papírech se splatností nad 1 rok. Cennými papíry, o kterých se účtuje v této účtové skupině jsou kuponové dluhopisy, hypotéční zástavní listy, směnky a bezkuponové dluhopisy. Účtuje se zde také o pořízených vlastních dluhopisech. Neúčtuje se zde o emitovaných podřízených cenných papírech; o nich je účtováno v účtové skupině 53, neprodaných listinných cenných papírech, o nichž se účtuje na podrozvahových účtech v účtové skupině 99. Při splatnosti se dosud neproplacené cenné papíry přeúčtují na vrub účtu v účtové skupině 52 a ve prospěch účtu v účtové skupině 37 (účet Závazky z emitovaných dluhopisů).
4. Na účtech účtové skupiny 53 se účtují finanční závazky, o kterých bylo smluvně dohodnuto, že v případě likvidace, konkurzu, nuceného vyrovnání nebo jiného vyrovnání účetní jednotky budou splaceny až po uspokojení ostatních pohledávek věřitelů. Účtují se zde podřízené finanční závazky ve formě přijatých úvěrů, přijatých vkladů nebo emitovaných cenných papírů.
5. V účtové skupině 54 se účtuje o rezervách, které se člení podle účelu, na něž jsou rezervy tvořeny.
6. V účtové skupině 55 se účtuje o rezervním fondu vytvářeném podle příslušných ustanovení

obchodního zákoníku a ostatních rezervních a účelových fondech vytvářených ze zisku po zdanění v souladu se zvláštními předpisy nebo vnitřními předpisy účetních jednotek.

7. V účtové skupině 56 se účtuje o:
 - a) základním kapitálu podle obchodního zákoníku zapsaném do obchodního rejstříku,
 - b) prostředcích dlouhodobě svěřených pobočce zahraniční centrálou,
 - c) ažiu při emisi cenných papírů základního kapitálu účetní jednotky a popř. z ažia při zvýšení základního kapitálu, z aktivního rozdílu při přeměně konvertibilních dluhopisů na akcie,
 - d) ostatních kapitálových fondech, kapitálovém fondu podílových fondů (emitovaných podílových listech), o vlastních akciích, o kurzových rozdílech z čistých investic spojených s cizoměnovými účastmi s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, o oceňovacích rozdílech a tvorbě a použití fondu na nové ocenění zlata (jen ČNB).
8. V účtové skupině 57 se účtuje o nerozděleném zisku předchozích účetních období, neuhrazené ztrátě předchozích účetních období. Na účtech této účtové skupiny se účtují opravy účtování nákladů a výnosů minulých období pokud jsou zásadní, a změny účetních metod.
9. V účtové skupině 59 se účtuje o hospodářském výsledku ve schvalovacím řízení.

Účtová třída 6 - Náklady

1. V této účtové třídě se účtují veškeré náklady související s finančními a ostatními činnostmi účetní jednotky, u nichž se uplatňuje zásadně účelové členění. Náklady se účtují časově rozlišené za účetní období. V této účtové třídě se účtuje rovněž o tvorbě rezerv, o tvorbě opravných položek, daních a o vnitrobankovních nákladech. Při prodeji finančních aktiv se za náklady považují rozdíly (ztráty) mezi prodejní cenou a oceněním v účetnictví k okamžiku vypořádání prodeje (netto způsob).
2. Na účtech účtové skupiny 61 se účtují náklady na finanční činnosti, zejména:
 - a) nákladové úroky včetně úroků na emitované cenné papíry,
 - b) náklady na poplatky a provize, které přímo souvisejí s operacemi při vedení účtů a provádění platebního styku, náklady na poplatky a provize ve vztahu k bankám a zúčtovacím centrům, SWIFT, k družstevním záložnám, apod.,
 - c) snížení reálné hodnoty při ocenění cenných papírů reálnou hodnotou, ztráty z prodeje cenných papírů, poplatky nebo provize související s prodejem nebo jiným úbytkem cenných papírů,

- d) náklady na devizové operace, zejména ztráty z kurzových rozdílů a náklady z nákupu a prodeje valut a deviz,
- e) náklady na ostatní finanční operace, o nichž se účtuje v účtové skupině 32, v podrozvaze (účtové skupiny 91 až 93, 97, 98), např. náklady na poplatky za inkaso šeků, za správu, uložení, úschovu nebo obhospodařování cenných papírů, za přijaté záruky, úvěrové přísliby,
- f) záporné reálné hodnoty z pevných termínových operací a opcí,
- g) náklady na tisk bankovek a ražbu mincí (jen ČNB).
3. Na účtech účtové skupiny 63 se zejména účtují mzdové náklady zaměstnanců účetní jednotky a odměny za práce konané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, sociální náklady (náklady sociálního a zdravotního pojištění, pojištění v nezaměstnanosti), daně a poplatky, místní daně a poplatky, clo apod., nakupované výkony (materiál, služby, cestovné apod.), odpisy dlouhodobého hmotného majetku a odpisy dlouhodobého nehmotného majetku. V této účtové skupině se účtují rovněž i náklady na různé činnosti zaměstnanců, které vyplývají z platné kolektivní smlouvy uzavřené mezi účetní jednotkou jako zaměstnavatelem a zaměstnanci a nejsou hrazeny ze sociálního fondu.
4. V účtové skupině 65 se zejména účtuje tvorba opravných položek a tvorba rezerv.
5. V účtové skupině 66 se zejména účtují:
- částky odepsaných pohledávek za bankami, za klienty, členy družstevních záložen a ostatními dlužníky,
 - ztráty související s postoupením pohledávky za bankami, za klienty, členy družstevních záložen a ostatními dlužníky,
 - ztráty z převodů účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem účtovaných v účtové skupině 41 na třetí osoby,
 - podíl na ztrátě účastí v ekvivalenci včetně změn ocenění,
 - náklady na daň z přidané hodnoty, pokuty a penále, rozdíly zjištěné při inventarizaci, škody, příspěvky Fondu pojištění vkladů, Garančního fondu obchodníků s cennými papíry, příspěvky Zajišťovacímu fondu družstevních záložen, a jiné provozní náklady, které nelze zaúčtovat v účtové skupině 63,
 - úroky z prodlení ze závazků z jiných než finančních činností.
6. V účtové skupině 67 se účtují mimořádné náklady z výjimečných nahodilých událostí nesouvisejících s předmětem podnikání účetní jednotky. Neúčtují se zde manka a škody (o nich se účtuje v účtové skupině 66), ani opravy nákladů nebo výnosů minulých účetních období (o nich se účtuje na účtech nákladů nebo výnosů běžného období, popř. na účtech účtové skupiny 57, jde-li o opravy zásadních chyb).
7. V účtové skupině 68 se účtuje daň z příjmů (u ČNB odvod volného zůstatku zisku) v členění na daň splatnou a daň odloženou, doměrky a vratky daně z příjmů za minulá období.
8. V účtové skupině 69 se účtují vnitropodnikové náklady vyplývající z vnitřních vztahů účetní jednotky. Účtová skupina 69 musí mít ke dni sestavení účetní závěrky shodný zůstatek s účtovou skupinou 79.

Účtová třída 7 - Výnosy

1. V této účtové třídě se účtují veškeré výnosy z finančních a ostatních činností účetní jednotky, u nichž se uplatňuje zásadně účelové členění. Výnosy se účtují časově rozlišené za účetní období. V této účtové třídě se účtuje rovněž o mimořádných výnosech a o vnitrobankovních výnosech, lze účtovat o použití rezerv a opravných položek a o jejich rozpuštění pro nepotřebnost. Při prodeji finančních aktiv se za výnosy považují rozdíly (zisky) mezi prodejní cenou a oceněním v účetnictví k okamžiku vypořádání prodeje (netto způsob).
2. Na účtech účtové skupiny 71 se účtují veškeré výnosy z finančních činností, zejména:
- úrokové výnosy včetně úroků z cenných papírů,
 - výnosy z poplatků a provizí, které přímo souvisejí s operacemi při vedení účtů a provádění platebního styku ve vztahu k bankám a zúčtovacím centřům, SWIFT a klientům (členům),
 - zvýšení reálné hodnoty při ocenění cenných papírů reálnou hodnotou a zisky z prodeje cenných papírů,
 - výnosy z devizových operací, zejména zisky z kurzových rozdílů a výnosy z nákupu a prodeje valut a deviz,
 - výnosy z ostatních finančních operací, o nichž se účtuje v účtové skupině 32, v podrozvaze (účtové skupiny 91 až 93, 97, 98), např. výnosy z poplatků za inkaso šeků, za úschovu, uložení, správu nebo obhospodařování cenných papírů, a dále např. výnosy z vkladů v garančních fondech burz,
 - kladné reálné hodnoty z pevných termínových operací a opcí,
 - výnosy z emise bankovek a mincí (jen ČNB).
3. V účtové skupině 75 se na samostatných syntetických, popř. analytických účtech účtuje zejména o rozpuštění opravných položek a rezerv pro nepotřebnost a jejich použití.
4. V účtové skupině 76 se zejména účtují:
- výnosy z odepsaných pohledávek za bankami, za klienty, členy družstevních záložen a ostatními dlužníky,

- b) zisky související s postoupením pohledávky za bankami, za klienty, členy družstevních záložen a ostatními dlužníky,
- c) zisky z převodů účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem účtovaných v účtové skupině 41 na třetí osoby,
- d) podíl na zisku účastí v ekvivalenci včetně změn ocenění,
- e) výnosy z převodu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku účetní jednotky na třetí osoby, výnosy z prodeje majetku usku-
tečněného prostřednictvím realitních kanceláří, náhrady škod a mank, pokuty a penále, ostatní výnosy, které nelze zaúčtovat v jiných účtových skupinách účtové třídy 7,
- f) úroky z prodlení z pohledávek z jiných než finančních činností.
5. V účtové skupině 77 se účtují mimořádné výnosy, k nimž patří výnosy z výjimečných nahodilých událostí nesouvisejících s předmětem podnikání účetní jednotky. Neúčtují se zde náhrady mank a škod (o nich se účtuje v účtové skupině 76), ani opravy nákladů nebo výnosů minulých účetních období (o nich se účtuje na účtech nákladů nebo výnosů běžného období, popř. na účtech účtové skupiny 57, jde-li o opravy zásadních chyb).
6. Na účtech účtové skupiny 79 se účtují vnitropodnikové výnosy vyplývající z vnitřních vztahů účetní jednotky. Účtová skupina 79 musí mít ke dni sestavení účetní závěrky shodný zůstatek s účtovou skupinou 69.
- Účtová třída 9 - Podrozvahové účty**
1. Na účtech účtové třídy 9 se účtuje podvojně o majetku a závazcích, o kterých se neúčtuje na rozvahových účtech. Jde o budoucí pevné a potencionální pohledávky a závazky.
2. Na podrozvahových účtech se účtuje podle povahy účetních případů; o pohledávkách se účtuje na účtech aktivních, o závazcích na účtech pasivních.
3. Pro vedení syntetických a analytických účtů k účtové třídě 9 platí hlediska stanovená v Českém účetním standardu pro finanční instituce č. 101. Kromě toho u účtové skupiny 95 jsou syntetické a analytické účty vedeny podle forwardů, futures a swapů a u účtové skupiny 96 podle nakoupených a prodaných opcí.
4. V účtové skupině 91 se účtuje o poskytnutých a přijatých příslibech úvěrů a půjček podle zvláštních předpisů, sjednaných nevyčerpaných rámcích na kontokorentních účtech, o rámcích sjednaných při obstarávání emise cenných papírů klienta, stane-li se účetní jednotka jejich prvním nabyvatelem.
5. V účtové skupině 92 se účtuje o poskytnutých a přijatých zárukách podle obchodního zákona, nebo podle jiných obdobných předpisů, o poskytnutých a přijatých přijetí směnek (akceptech) směnečníkem podle směnečného a šekového zákona nebo jiných obdobných právních předpisů, o poskytnutých a přijatých zárukách z indosamentu směnek, o poskytnutých a přijatých směnečných rukojemstvích (avalech) podle směnečného a šekového zákona nebo jiných obdobných právních předpisů. Účtuje se zde také o příslibech k zárukám.
6. V účtové skupině 93 se účtuje o otevření akreditivů z příkazu příkazce, o otevření akreditivů z příkazu účetní jednotky podle obchodního zákona nebo podle jiných obdobných právních předpisů, o potvrzeních otevření akreditivů a o přijatých potvrzeních akreditivů. Neúčtuje se zde o krytých akreditivech, o nichž se účtuje na účtech účtové skupiny 22 (převod z účtu klienta), nebo na účtech účtové skupiny 91 (přísliby úvěrů), 92 (poskytnutá záruka), nebo přímé poskytnutí úvěru (účtové třídy 1 a 2). V této účtové skupině se neúčtuje o avizovaných akreditivech.
7. V účtové skupiny 94 se účtuje o pohledávkách a závazcích ze spotových operací s cennými papíry, cizími měnami nebo komoditami v období mezi dnem sjednání obchodu a dnem vypořádání obchodu. Spotovými operacemi se rozumí operace nákupu a prodeje finančních aktiv s obvyklým termínem dodání (období od uzavření obchodu do jeho vypořádání není delší než 2 dny, případně jiné období v závislosti na zvyklostech trhu).
8. V účtové skupině 95 se účtuje o pohledávkách a závazcích z pevných termínových operací s úvěrovými, úrokovými, měnovými, akciovými a komoditními nástroji. Pohledávky a závazky se účtují v hodnotě podkladového nástroje a dále se přeceňují z titulu změn rizikových i bezrizikových úrokových měř, spotových měnových kurzů, změn cen akcií a změn cen komodit. Účetní jednotka může rozhodnout, že tyto pohledávky a závazky nebude přeceňovat z titulu změn bezrizikových úrokových měř.
9. V účtové skupině 96 se účtuje o pohledávkách a závazcích z opcí s úvěrovými, úrokovými, měnovými, akciovými a komoditními nástroji. Pohledávky a závazky se účtují v hodnotě podkladového nástroje a dále se přeceňují z titulu změn rizikových i bezrizikových úrokových měř, spotových měnových kurzů, změn cen akcií a změn cen komodit. Účetní jednotka může rozhodnout, že tyto pohledávky a závazky nebude přeceňovat z titulu změn bezrizikových úrokových měř.
10. V účtové skupině 97 se účtuje o poskytnutých a přijatých nemovitých zástavách, peněžních

- zástavách, zástavách - cenných papírech a o ostatních zástavách, o kolaterálech přijatých v repo obchodech.
11. V účtové skupině 98 se účtuje o hodnotách převzatých a předaných k obhospodařování, do úschovy, do správy, k uložení podle zvláštních právních předpisů. ČNB zde dále účtuje bankovky a mince v zásobě a na cestě, vyrobené a zničené bankovky a mince tuzemské měny.
 12. Účtovou skupinu 99 tvoří uspořádací účty a evidenční účty. Na evidenčních účtech účtuje účetní jednotka odepsané pohledávky, které jsou předmětem dalšího sledování, upomínání a vymáhání, hodnoty v evidenci (např. přísně zúčtovatelné tiskopisy, neprodané listinné cenné papíry, jiné hodnoty v evidenci apod.). Neúčtují se zde nakoupené ceniny, jejichž hodnota se účtuje v účtové skupině 11 nebo účtové skupině 35. Dále se v této účtové skupině účtují položky vyplývající z podvojného účtování na podrozvahových účtech v případech, pro které nevyplývá souvztažnost s jiným podrozvahovým účtem.